

TOPLUMUN BİLGİ TEMELLİ GELİŞİMİ VE ÖĞRENEN KENTLER: KONYA ÖRNEĞİ

Ömer Faruk TEKİN¹

Öz

Öğrenen kentler, hayatın her alanında, ailede ve diğer topluluklarda öğrenme kültürünün yaygınlaşmasına ve yeni öğrenme yöntem ve teknolojilerinin kullanılmasına odaklanan yerleşim alanlarıdır. UNESCO, bu kentlerin öğrenme fikirlerini ve deneyimlerini paylaşmaları için Öğrenen Kentler Küresel Ağı adlı bir program oluşturmuştur. Bu çalışma, programa Türkiye'den katılan ikinci öğrenen kent olan Konya hakkındadır. Çalışma, Konya'da, hayat boyu öğrenme düşüncesinin toplumun her kesimine yaygınlaşmasını amaç edinen eğitim faaliyetlerine odaklanmaktadır. Eğitim ve kültür şehri olarak bilinen Konya'da, büyükşehir belediyesinin hayat boyu öğrenme düşüncesi ile açtığı kurslara (KOMEK) toplumun her kesiminden katılım olmaktadır. Çalışmanın amacı hayat boyu öğrenme konusunda kentlerin rolünü ortaya koymak, bir öğrenen kent olarak Konya'yı elde edilen verilerle analiz etmektir. Çalışmada teorik bir çerçeve sunulduktan sonra, nitel araştırma desenlerinden vaka çalışması uygulanmış, Konya örnek şehir olarak incelenmiştir. Konya'da hayat boyu öğrenme düşüncesinin toplumun her kesimine yaygınlaşmasını amaçlayan faaliyetlere odaklanan bu çalışmada, Konya Büyükşehir Belediyesi, KOMEK ve kentle ilgili diğer kaynakların incelenmesi ve değerlendirilmesine dayanan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler sonucunda bu eğitimlerin toplum içinde yaygınlaştırıldığı anlaşılmış; ancak eğitimlerin kalitesinin iyileştirilmesi, insanların kişisel gelişimlerine ve kariyerlerine katkısının artırılması, özellikle inovasyonun ve girişimciliğin özendirilmesi ve topluma dönük faydasının artırılması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Hayat Boyu Öğrenme
Bilgi Temelli Gelişim
Öğrenen Kent
UNESCO

Makale Hakkında

İnceleme Makalesi

Gönderim Tarihi : 03.08.2023
Kabul Tarihi : 06.09.2023
E-Yayın Tarihi : 15.10.2023
DOI : 10.58702/teyd.1337243

¹Dr., Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü, e-posta: ofaruktekin@selcuk.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9014-618X.

KNOWLEDGE-BASED DEVELOPMENT OF SOCIETY AND LEARNING CITIES: THE CASE OF KONYA

Abstract

Learning cities are settlements that focus on the spread of learning culture in all areas of life, family, and other communities, and the use of new learning methods and technologies. UNESCO has created a program called the Global Network of Learning Cities for these cities to share their learning ideas and experiences. This study is about Konya, the second learning city that participated in the program from Turkey. The study focuses on educational activities in Konya, which aim to spread the idea of lifelong learning to all segments of society. In Konya, known as the city of education and culture, the courses (KOMEK) opened by the metropolitan municipality with the idea of lifelong learning are attended by all segments of society. The aim of the study is to reveal the role of cities in lifelong learning and to analyze Konya as a learning city with the data obtained. After presenting a theoretical framework in the study, a case study from qualitative research designs was applied and Konya was examined as a sample city. In this study, which focuses on activities aiming to spread the idea of lifelong learning to all segments of the society in Konya, the content analysis method based on the examination and evaluation of Konya Metropolitan Municipality, KOMEK, and other sources related to the city was used. As a result of the data obtained, it was understood that these pieces of training were disseminated in society; however, it has been suggested that the quality of education should be improved, the contribution of people to their personal development and careers should be increased, especially innovation and entrepreneurship should be encouraged and their benefit to society should be increased.

Keywords

Lifelong Learning
Knowledge-Based Development
Learning City
UNESCO

Article Info

Review Article

Received : 03.08.2023
Accepted : 06.09.2023
Online Published : 15.10.2023
DOI : 10.58702/teyd.1337243

Kaynakça Gösterimi: Tekin, Ö. F. (2023). Toplumun Bilgi Temelli Gelişimi ve Öğrenen Kentler: Konya Örneği. Toplum, Ekonomi ve Yönetim Dergisi, 4 (2), 307-335.

Citation Information: Tekin, O. F. (2023). Knowledge-Based Development of Society and Learning Cities: The Case of Konya. Journal of Society, Economics and Management, 4 (2), 307-335.

GİRİŞ

Modern dünyada eğitimin insan hayatının bir döneminde gerçekleşmesi gereken sonra tamamen bırakılan bir eylem olduğu düşüncesi kabul görmemektedir. Çalışma ve toplum hayatında yaşanan değişimler ve teknolojik gelişmeler yeni bilgiler getirmekte ve yeni öğrenme süreçlerini gerektirmektedir. İstihdama, sosyal hatta siyasal süreçlere katılabilmek için, insanın her yaşta öğrenmeye devam etmesi gerekmektedir. Eğitim ve öğrenme fırsatlarının eşit ve kapsayıcı bir şekilde sunulması elbette önemlidir. Ancak toplumda ve bireylerde hayat boyu öğrenme düşüncesinin benimsenmesi ve öğrenen bir toplumun inşa edilebilmesi için örgün eğitim imkânlarının yanı sıra, yaygın ve resmî olmayan eğitim fırsatlarının da bireylere sunulması gerekir. Bu noktada kentlere ve kent yönetimlerine önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Günümüzde kentsel yaşamı yönlendiren dinamikler bilgiyi, öğrenmeyi ve yeniliği öne çıkarmaktadır. Toplumlar ve kentler bilginin üretilmesi ve yaygınlaşmasıyla gelişmektedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri kentsel ve toplumsal gelişimi desteklediği için küresel rekabette büyük bir avantaj sağlamaktadır. Ancak her zaman kapsayıcı bir kentsel ve sosyal ortam inşa edilmiş olmamaktadır. Topluluk etkileşimini, sosyal içermeyi ve bireylerin sosyal katılımını arttırmak için hayat boyu öğrenen bir toplum yapısı önem taşımaktadır. Toplumun ve hayat boyu öğrenme anlayışının bulunduğu noktada akla ilk gelen yerler kentlerdir. Halka en yakın yönetimler olan kentler, yurttaşların sosyal, ekonomik ve çevresel sorunlara karşı güçlenmelerini sağlamalıdır. Kentli yurttaşların bilgiye dayalı gelişimi için, eğitim ve öğrenme imkânlarının yaygın ve erişilebilir olması gerekmektedir.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada öncelikle toplumun bilgi temelli gelişiminin giderek artan önemi, hayat boyu öğrenme düşüncesinin gelişimi, öğrenen toplum ve öğrenen kent kavramları, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (*UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*) öğrenen kentler küresel ağı konusunda literatür taraması yapılmıştır. Çalışmada ayrıca nitel araştırma desenlerinden vaka çalışması uygulanmış, Türkiye'den UNESCO öğrenen kentler küresel ağına katılan ikinci şehir olan Konya örnek şehir olarak incelenmiştir. Creswell ve Creswell'a (2021: 4, 12, 14) göre, nitel araştırma fertlerin veya toplulukların sosyal veya beşerî bir probleme yükledikleri anlamı araştırma ve anlama yaklaşımıdır. Nitel araştırmacılar araştırmalarında, tümevarıma dayalı bir tarzı, bireysel anlama odaklanma ve bir durumun karmaşıklığını rapor etmenin önemine değer veren bir yaklaşımı benimsemektedirler. Nitel araştırmalarda; anlatı, fenomenoloji, gömülü teori, etnografi ve vaka çalışması olmak üzere 5 desen kullanılmaktadır. Bu çalışmada vaka çalışması deseninden yararlanılmıştır. Süreçleri, eylemleri ve olayların araştırıldığı vaka çalışmaları birçok alanda, özellikle de değerlendirme alanında bulunan ve araştırmacının genellikle bir program, olay, etkinlik, süreç veya birey ya da bireylerin derinlemesine analizini yaptığı, birçok kaynak ve süreçten yararlanarak veriler topladığı araştırma desendir.

Konya'da hayat boyu öğrenme düşüncesinin toplumun her kesimine yaygınlaşmasını amaçlayan faaliyetlere odaklanan bu çalışmada, Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (KOMEK) ve kentle ilgili diğer kaynakların incelenmesi ve

değerlendirilmesine dayanan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, Neumann'a (2014: 67, 466) göre metin içeriği toplama ve analiz etme tekniğidir. Bu bağlamda içerik analizinde, yazılı belge ve metinlerde veya diğer iletişim ortamlarında (fotoğraf, filmler, reklâmlar v.b.) yer alan bilgiler ve semboller yani içerik incelenmektedir. Bu yöntemde araştırmacı, kitaplar, dergi ve gazete makaleleri, televizyon programları ve günümüzde internet sitelerinde bulunan içerikleri incelemektedir. Çoğunlukla tanımlayıcı amaçlarla kullanılan içerik analizi incelemeci veya açıklayıcı da olabilmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı Konya'da meslek edindirme amacıyla açılmış ve gittikçe yaygınlaşan, her yaşta ve her kesimden katılımın olduğu kursların gelişimini ve hayat boyu öğrenme kurumlarına dönüşmesini incelemektir. KOMEK programlarının, meslek edindirme, iş geliştirme ve girişimcilik öğretme amaçlarının yanında, dezavantajlı grupların, toplumdaki dışlanan bireylerin ve sığınmacıların sosyal hayata katılmalarına destek olma gibi önemli sosyal görevler yüklenip yüklenmediklerini araştırmaktır. Türkiye'den UNESCO öğrenen kentler küresel ağına katılan kentlerle ilgili böyle bir vaka çalışmasının, literatüre değerli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3. Araştırma Etiği

Bu çalışma, bilimsel araştırma ve yayın etiğine uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Çalışmada faydalanılan tüm kaynaklar metin içinde ve kaynakçada belirtilmiş, her aşamada akademik araştırma etiği ve ilkelerine bağlı kalınmıştır. Araştırmanın niteliği gereği etik kurul onayına gerek bulunmamaktadır.

2. Hayat Boyu Öğrenme ve Toplumun Bilgi Temelli Gelişimi

Hayat boyu öğrenme, eğitimi hem insanların algılanan gelişebilir (*formative*) yaşının hem de okulların ve üçüncül kurumların resmî sisteminin sınırlarının ötesine genişletmeyi ve yeniden düzenlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Başlangıçta, UNESCO, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (*OECD - Organisation for Economic Co-Operation and Development*), Dünya Bankası, Avrupa Birliği (AB) gibi uluslararası kuruluşlar tarafından geliştirilmiş ve savunulmuştur. 1970'lerde eğitim sisteminin radikal bir şekilde yeniden düzenlenmesi fikri ilk kez ele alındığında, kavramsallaştırıldığında ve yayıldığında hayat boyu eğitim (*lifelong education - UNESCO*), yinelenen eğitim (*recurrent education - OECD*), sürekli eğitim (*éducation permanente - Avrupa Konseyi*) gibi farklı etiketler kullanılmıştır. Hayat boyu öğrenme yaklaşımı, yani eğitim ve öğrenimin bir kişinin çocukluk ve gençliğiyle sınırlı olmaması gerektiği, bu uluslararası kuruluşlar tarafından benimsenmiştir. Ancak günümüzde, belki aynı şekilde tanımlamasalar da bu kuruluşların hepsi hayat boyu öğrenme terimini kullanmaktadır (Schuetze, 2006: 289-290).

Hayat boyu öğrenme veya hayat boyu eğitim kavramı 1970'lerde gündeme gelmiştir. İlk zamanlarda kavram, yetişkinlere eğitim kurumlarındaki resmi kurslara erişim sağlamakla eş tutulmuştur. OECD, 1996 yılında herkes için yaşam boyu öğrenme hedefini seçerken (OECD, 1996), daha kapsamlı bir görüş benimsemeye başlamıştır. Bu amaç, her yaşta öğrenme etkinliklerine katılmak isteyen bütün bireyler için bilgi ve yeterliliklerini geliştirmeyi amaçlayan, belli bir amaca yönelik bütün öğrenme etkinliklerini kapsamaktadır. UNESCO ve

Avrupa Komisyonu gibi uluslararası kuruluşlar da bu yaklaşımı benimsemiştir. Hayat boyu öğrenme yaklaşımı, öğrenmenin bir kişinin bütün yaşamı boyunca gerçekleştiğini vurgulamaktadır. Evin, işyerinin, sosyal çevrenin ve genel olarak toplumun yaygın ve resmî olmayan ortamlarında olduğu gibi örgün eğitimde de öğrenmeye katkıda bulunmaktadır. Hayat boyu öğrenme yaklaşımının temel özellikleri şunlardır (OECD, 2001: 2-3):

- Bu yaklaşım sistematik bir öğrenme görüşü sunmaktadır. Hayat boyu öğrenme yaklaşımı, bütün yaşam döngüsünü kapsayan ve tüm örgün (*formal*) ve gayri resmî (*informal*) öğrenme biçimlerini içeren bağlantılı bir sistemin parçası olarak öğrenme fırsatlarına olan talebi ve arzı incelemektedir.
- Hayat boyu öğrenme yaklaşımı, öğrenenin merkezî konuma gelmesidir. Öğrenenler ve çeşitli öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik girişimler, hayat boyu öğrenme stratejilerinin çekirdeğini oluşturmaktadır. Bu, öğrenme için resmî kurumsal düzenlemelere odaklanan eğitim politikalarından bir kaymaya işaret etmekte ve dikkatin öğrenmenin arzından talep tarafına kaymasını ifade etmektedir.
- Hayat boyu öğrenme yaklaşımı öğrenme motivasyonunu vurgulamaktadır. Kendi hızına ve kendi kendine yönlendirilen öğrenmeye dikkat çekmektedir.
- Bu yaklaşım eğitim politikasının çoklu hedeflerine ilişkin dengeli bir bakış açısını gerektirmektedir. Bu hedefler kişisel gelişim, vatandaşlık, ekonomik, sosyal veya kültürel çıktılar gibi hususlarla yakından ilgilidir. Hayat boyu öğrenme, bu hedefler arasındaki önceliklerin birey açısından yaşamı boyunca değişebileceğini ve her bir hedefin politika geliştirmede dikkate alınması gerektiğini kabul etmektedir.

Hayat boyu öğrenme denilince UNESCO'nun faaliyetleri diğer uluslararası organizasyonlara göre bir adım öne çıkmaktadır. UNESCO'nun yedi eğitim kurumundan biri de UNESCO Hayat Boyu Öğrenme Enstitüsü'dür (*UNESCO Institute for Lifelong Learning - UIL*). Merkezi Almanya'nın Hamburg şehrinde yer almaktadır. Yetişkin eğitimi, okuryazarlık ve yaygın eğitime (*non-formal education*) odaklanarak yaşam boyu öğrenme politikasını ve uygulamasını teşvik etmektedir. Enstitünün tarihi eskiye dayanmaktadır. Hayat Boyu Öğrenme Enstitüsü (UIL), UNESCO Eğitim Enstitüsü (*UNESCO Institute for Education- UIE*) adıyla 1952'de Hamburg'da kurulmuştur. Eğitim Enstitüsünün faaliyetleri ilk yıllarda Avrupa'ya odaklanmıştır. UNESCO Genel Konferansı 1965'te eğitim enstitüsü yönetim kurulunun dünyanın tüm bölgelerinden temsilcileri içermesi gerektiğine ilişkin bir karar almıştır. Böylece enstitü, çabalarını geliştirmekte olan ülkelere yönlendirmiştir. Bu değişimle, enstitünün okuryazarlık sonrası ve sürekli eğitim konusundaki küresel faaliyetlerini başlattığı 1980'lerde tam olarak işler hale gelmiştir. 1972 tarihli Faure Raporu'nun yayımlanmasıyla birlikte, *yaşam boyu eğitim*, enstitünün çalışmalarının odak noktası haline gelmiştir. Yaşam boyu eğitim kavramı, içeriği ve değerlendirilmesi üzerine yayınlar yapılmıştır. Enstitü (UIE), sanayileşmiş ülkelerde okuryazarlığı ve işlevsel cehaleti ele alan ilk kurum olmuştur. Enstitünün (UIE) 1997'de Hamburg'da düzenlediği, 5. Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı (*CONFINTEA V*) yetişkin öğrenimi ve yaygın eğitimin küresel olarak gündeme gelmesinde bir dönüm noktası olmuştur. 2009 yılında Brezilya'da düzenlenen 6. Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı (*CONFINTEA VI*), çok yönlü (*life-wide*) ve yaşam boyu (*lifelong*) öğrenme perspektifi içinde yetişkin öğrenimi ve yaygın eğitime ilişkin bütüncül anlayışı ve vizyonu

eyleme dönüştürmek için somut önlemler belirlemiştir. 2006 yılında Enstitü, (Alman medenî kanunu uyarınca) bir vakıftan tam teşekküllü bir uluslararası UNESCO Enstitüsüne dönüştürülmüştür. Yasal statü değişikliğinden önce, 2006 yılında UNESCO Hayat Boyu Öğrenme Enstitüsü (UIL) olarak adı değişmiş ve bugünkü adını almıştır (Elfert, 2013; UIL, 2022a).

UNESCO'nun öğrenme hakkındaki 1972 tarihli raporu (Faure vd., 1972), hayat boyu eğitim (*lifelong education*) ve öğrenen toplum (*learning society*) fikirlerine vurgu yapmaktadır. Eğitim ve öğrenmenin yetişkinlikten ibaret olmaması gerektiği, hangi yaşta olursa olsun öğrenmenin ve eğitim sistemlerinin (öğrenen toplum olma aşamasına kadar) devam edeceği bir yapının oluşturulması gerektiği üzerinde durulmuştur. UNESCO'nun yine öğrenme hakkındaki 1996 tarihli raporunda ise (Delors vd., 1996) hayat boyunca öğrenme (*Learning throughout life*) konusuna bir başlık ayrılmış ve öğrenmenin birlikte yaşama, toplum ve demokrasi için önemi üzerinde durulmuştur. Hayat boyunca öğrenmenin, bilmeyi, yapmayı ve 1972'deki rapora atıfla var olmayı öğrenmek şeklinde üç sütun üzerinde yükseldiğine vurgu yapılmıştır. Buna göre, bilimsel ilerlemenin ve yeni ekonomik ve sosyal faaliyet biçimlerinin getirdiği hızlı değişimler göz önüne alındığında, yeterince geniş bir genel eğitim ile belirli konularda derinlemesine çalışma imkanının birleştirilmesi üzerinde durulması gerekmektedir. Böyle bir arka plan, insanlara yaşam boyunca öğrenme şevki verecek ve yaşam boyu eğitimi mümkün kılacak potansiyele sahiptir.

Toplumun bilgi temelli gelişimi ve hayat boyu öğrenme Avrupa Birliği'nin de önem verdiği konulardan biridir. Küreselleşme, aile yapılarındaki değişiklikler, demografik değişim ve enformasyon toplumu teknolojilerinin etkisi gibi daha geniş ekonomik ve toplumsal eğilimlerin yanı sıra bilgi temelli gelişim de bireylere ve topluma birçok potansiyel fayda ve zorluk sunmaktadır. Bilgi temelli gelişimin getirdiği iletişim, seyahat ve istihdam gibi fırsatlardan yararlanmak ve topluma aktif olarak katılmak, bilgi ve yeterliliklerin sürekli olarak edinilmesine bağlıdır. Aynı zamanda, rekabet avantajı giderek artan bir şekilde insan sermayesine yapılan yatırıma bağımlı hale gelmektedir. Bu nedenle bilgi ve yeterlilikler aynı zamanda ekonomik büyüme için güçlü bir motordur. Mevcut belirsiz ekonomik iklim göz önüne alındığında, insana yatırım yapmak çok daha önemli hale gelmektedir. Bunun yanı sıra bilgi temelli gelişim, daha büyük eşitsizlikler ve sosyal dışlanma getirme tehdidi oluşturduğundan dolayı, bireyler ve toplumla ilgili önemli riskler ve belirsizlikler vardır. Eğitim ve öğrenme imkânlarına eşit düzeyde ulaşamayan bireyler arasında farklılıklar ve eşitsizlikler oluşmaktadır (European Commission, 2001).

2000 yılının Mart ayındaki Lizbon Avrupa Konseyi'nde, bilgiye dayalı bir topluma doğru ilerlemeyi sağlayacak yapısal değişikliklerin gerekliliği üzerinde durulmuştur. Avrupa Birliği için dünyanın en rekabetçi ve dinamik bilgiye dayalı toplumu olma stratejik hedefi belirlenmiştir. Bu hedef 2001'deki Stockholm Avrupa Konseyi'nde de tekrar vurgulanmıştır. Buna göre, toplumun bilgiye dayalı gelişimi, hem daha yüksek büyüme ve istihdam seviyeleri yoluyla daha fazla refah için ekonomik koşullar yaratarak, hem de toplumsal katılımın yeni yollarını açarak sosyal dışlanmayı (*social exclusion*) azaltmak için muazzam bir potansiyel sunmaktadır. Aynı zamanda, yeni bilgiye erişimi olanlar ile dışlananlar arasında giderek büyüyen bir uçurum riskini de beraberinde getirmektedir. Bu riskten kaçınmak ve bu yeni potansiyeli en üst düzeye çıkarmak için bilgi ve becerileri geliştirmeye yönelik çaba

gösterilmelidir. Bilgi ve öğrenme fırsatlarına daha geniş erişimi teşvik etmek ve işsizlikle mücadele etmek gerekmektedir. Dışlanan bireyler için sosyal içerilme (*social inclusion*) sağlamanın en iyi yolu bir iş ve meslek edindirmektir (European Council, 2000; European Council, 2001).

Hayat boyu öğrenme, yıllardır siyasa (*policy*) geliştirme çabaları ve tartışmalarının konusu olmuştur. Yine de bugün bireylerin hem faydalardan yararlanmak hem de bilgiye dayalı toplumun zorluklarını aşmak için gerekli bilgi ve yeterlilikleri edinmesine her zamankinden daha fazla ihtiyaç bulunmaktadır. Ekonomik açıdan, vatandaşların istihdam edilebilirliği ve uyarlanabilirliği, rekabetçi ve dinamik bilgiye dayalı toplum olma ideali için hayati önem taşımaktadır. Hayat boyu öğrenme, istihdam için ve özellikle vasıflı, eğitilmiş ve uyarlanabilir bir iş gücünü teşvik etmek için koordineli bir strateji geliştirmede kilit bir role sahiptir. Bu, insanların işgücü piyasasına girmesini engelleyen ve bu piyasadaki ilerlemeyi sınırlayan engellerin kaldırılması anlamına gelmektedir. Eşitsizlik ve sosyal dışlanma ile mücadele de bunun bir parçasıdır (European Commission, 2001).

Hayat boyunca öğrenme (*Learning throughout life*) kavramı, yirmi birinci yüzyıla erişim sağlayan anahtardır. Başlangıç ve sürekli eğitim arasındaki geleneksel ayrımın ötesine geçmektedir. Hayat boyunca öğrenme, her şeyin kişinin potansiyelini öğrenme ve gerçekleştirme fırsatı sunduğu öğrenen toplum kavramıyla bağlantılıdır. Bu haliyle, özellikle gelişmiş ülkelerde halihazırda uygulanmakta olanın (sürekli eğitimin) çok ötesine geçerek, yenileme eğitimi, meslekî eğitim ve yetişkinler için alan değiştirme veya terfi kursları ile yükselme (daha iyi duruma gelme) olarak görülmektedir. Bireylere ikinci veya üçüncü bir şans vermek, bilgi, estetik veya kendini gerçekleştirme duygularını tatmin etmek, uygulamalı eğitimler ve yetiştirme kurslarıyla mesleki eğitim biçimlerini yaygınlaştırmak gibi birçok farklı amaç için herkese öğrenme imkânları sunulmalıdır. Hayat boyunca öğrenme ile bireyler topluma sunulan bütün fırsatlardan yararlanabilir hale gelmelidir (Delors vd., 1996: 38).

Birleşmiş Milletler tarafından 2015 yılında açıklanan sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden biri de kaliteli eğitim (*quality education*) olmuştur. Vurgulanan hususlardan biri de hayat boyu öğrenmedir. Kapsayıcı ve eşitlikçi kaliteli eğitimin sağlanması ve herkes için hayat boyu öğrenme fırsatlarının teşvik edilmesi sürdürülebilir kalkınma için belirlenen hedeflerden biridir (United Nations, 2015).

Eğitim gibi hayat boyu öğrenme de gelişme (kalkınma) ve büyüme gibi kavramlarla yakından ilgilidir. Bilgi temelli gelişme geçmeden önce gelişme ve büyüme üzerinde durmakta yarar bulunmaktadır. Tanımlanabilir boyut veya ölçek birimleri aracılığıyla ölçülebilen bir değişim olan büyüme (*growth*), fiziksel boyut veya sayısal nicelik kavramlarıyla ilgilidir. Birçok değişim sürecine uygulanabilen, ancak doğası gereği niteliksel veya koşullara bağlı olanlara uygulanamayan bir ölçü sağlamaktadır. Koşulların ve kalitenin iyileştirilmesi olarak tanımlanan gelişme (*development*) ise, fiziksel boyutta veya nicelikte yaşanan bir değişim gibi basitçe ölçülebilir bir değişim değildir. Gelişme (kalkınma) daha çok insan ilişkileri dünyasıyla ilgilidir. İnsanların hedef olarak kabul ettiği, sosyal olarak inşa edilmiş gerçekliğin bir parçasıdır. Ancak gelişimin durağan bir olgu olmadığı, değişimin (*evolution*) gelişim için de söz konusu olduğu kabul edilmelidir. Gelişim için her zaman yeni yolların olabileceğini unutmadan, insan merkezli (*anthropocentric*) değerlerin ve bakış açılarının ötesindeki ideallerle geleceğe yönelik beşerî faaliyetleri teşvik etmeyi amaçlamak

gerekmektedir. Bu bağlamda gelişim, sosyal ve çevresel bütünlüğü somutlaştıran yeni öğrenme, çalışma ve yaşama yolları tasarlamayı içermektedir (Laszlo ve Laszlo, 2007: 498).

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin bir sonucu olarak, toplum giderek daha fazla bilgiye dayalı hale gelmektedir. Toplum için bilgi sektöründeki faaliyetlerin önem kazanmasıyla kentlerin gelişiminin doğası da değişmektedir. Kentlerde emtia temelli faaliyetler azalmakta, bilgi temelli faaliyetler ise artmaktadır. Bilgi temelli faaliyetlerin emtia temelli faaliyetlerden en önemli farkı, bilgi kaynaklarına yakın olmanın gerekliliğidir. Bilgi temelli gelişim, üretim sektöründeki emtia temelli imalat faaliyetlerinin gerektirdiğinden çok farklı koşullar ve ortamlar gerektirmektedir. Bilgi sektöründeki faaliyetler kültürel temellidir ve nakledilmesi oldukça zor olmaktadır. Üretim faaliyetleri ise artık izlenebilmektedir; maliyet ve kalite kontrolleri uzaktan yapılabilmektedir. Kent gelişimi daha çok bilgi sektöründeki faaliyetlere yönelik olacaksa, üretim sektöründekilerden daha çok yaşam kalitesini belirleyen, kültürel ve çevresel faktörlerin iyileştirilmesine önem verilmesi gerekecektir. Bilgiye dayalı faaliyetlerin geliştirilmesi, öncelikle beşerî ve örgütsel kapasitelerin yükseltilmesiyle ve yenilik, öğrenme, yaratıcılık ve değişime elverişli ortamların yaratılmasıyla ilgilidir. Dolayısıyla, bilgiye dayalı faaliyetler için geliştirilmesi gereken çevre türleri, emtia temelli faaliyetler için geliştirilenlerden önemli ölçüde farklıdır ve farklı geliştirme stratejileri gerektirmektedir (Knight, 1995: 226).

Carillo (2002: 386-387) bilgi temelli gelişimin üç aşaması olduğunu belirtmektedir. İlk aşama bilgi ve iletişim teknolojileri, öğrenme imkânları ve bilgi kaynakları gibi araçsal sermayenin (*instrumental capital*) geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır. İkinci aşama beşerî sermayenin (*human capital*) geliştirilmesidir. Eğitim, kendi kendine öğrenme, bilgi ve teknoloji transferi, uzmanlık yardımı, deneyim paylaşımı gibi bilgi akışı biçimleriyle insanların ve toplumun gelişimi sağlanmaktadır. Üçüncü aşama ise sosyal sermaye (*social capital*) sistemlerinin geliştirilmesidir. Toplumda ilişki ağlarının, sosyal güvenin ve sosyal normların gelişmesi bilgi kaynaklarının verimli kullanımının yanı sıra beşerî ve entelektüel sermayenin kalkınmada daha etkin rol oynamasını da sağlayacaktır.

Tarihin birçok döneminde, bilgiye erişim konusunda elitler daha avantajlı olmuştur. Toplumun geneli için ancak sınırlı bir erişimden söz etmek mümkündür. Çağdaş dünyada ise birçok konuda aşırı bilgi üretilmektedir ve bilgiye erişim oldukça kolay olmaktadır. Ancak yine de toplumun ekonomik ve sosyal sınıfları arasında bilgi düzeyi ve bilgi kullanabilme (işleyebilme) konusunda farklılıklar bulunmaktadır. Öyleyse amaç, bireylere bilgi temelli toplum için önemli bir adım olarak kendi kendine eğitimden nasıl yararlanacaklarını öğreterek öğrenen bir toplum oluşturmaktır. Bilgi temelli toplum, bilim adamları, araştırmacılar, mühendisler, teknisyenler, araştırma ağları ve araştırma yaparak yüksek teknoloji mal ve hizmet üreten firmalardan oluşan bir topluluğa sahip, yenilikçi ve yaşam boyu öğrenen bir toplumdur. Bilgi temelli toplum, bilginin üretilmesi, yayılması, kullanılması ve korunması hususunda uluslararası ağlara entegre edilmiş ulusal bir yenilik üretim sistemi oluşturmaktadır. Bilgi ve iletişim sistemi araçları da toplumlar tarafından oluşturulan bilgiyi kolayca erişilebilir hale getirmektedir. Bilgi, insanları kültürel ve maddi olarak güçlendirmek ve zenginleştirmek için kullanılmaktadır. Bilgi ve toplum bir ortaklık oluşturmaktadır. Bilim toplumla uyum içinde ve toplum için çalışmalıdır. Bilim ve bilimsel bilgi, ahlâkî sorumluluk ve insanlığın kültürel ve dilsel mirasının yanı sıra yaratıcılıktaki çeşitliliğin korunmasına saygı

duymalıdır. Çoğulcu toplumda, bilim bireyin yerel/bölgesel ve aynı zamanda ulusal bir toplulukta var olması için yerel, ulusal ve uluslararası dili kullanmasını sağlamalıdır (WSF, 2003).

Bilgi temelli gelişim birbiriyle iş birliği içinde çalışan belirli aktörler olduğu zaman ivme kazanmaktadır. Bu gelişimde başarıyı getirecek en elverişli kurumsal unsurlar akademi, endüstri ve hükümet olmaktadır. Bir aktör eksik olduğunda, başka birinin o aktörün yerine geçmesi ve boşluğu doldurması bilgiye dayalı stratejinin bir parçasıdır. Örgütsel öğretimi, grup araştırmasını ve kolektif girişimciliği bütünleştirmedeki özel yeteneklerinden dolayı, üniversitenin, toplumun bilgi temelli gelişiminde ve yeni bilgi temelli endüstriyel gelişimde yerine getireceği rol onu biraz daha öne çıkarmaktadır (Etzkowitz ve Klofsten, 2005: 254). Üniversitelerin örgün ve uzaktan eğitimleri, araştırma merkezleri, sürekli eğitim kursları yanında sundukları bilim çevresi ve bilgi kaynakları da büyük bir önem taşımaktadır. Endüstri kuruluşlarının ve kamu kurumlarının hem finansman desteği hem uygulamaya yönelik bilgi kaynakları sunmaları gerekmektedir. Belediyelerin ve bazı sivil toplum kuruluşlarının bilgi temelli bir toplum için meslek edindirme, sanat ve zanaat öğretme amaçlı kursları da resmî/örgün eğitimin yanında veya eksik kaldığı noktada büyük rol oynamaktadır. Elbette katılım, paylaşım ve katkı sağlama bakımından sivil toplum kuruluşları da bilgi temelli gelişimde önemli roller üstlenmektedir.

Bilgi temelli gelişim topluma değerli faydalar sunmaktadır, ancak bazı hususlarda dikkatli olmak gerekmektedir. Pratik veya teorik, bilimsel veya geleneksel, ulusal veya yöresel, duyusal veya metinsel bütün bilgi biçimleri artık yeni yollarla iletilmektedir. Bilginin kullanımı ve/veya kötüye kullanımı her zamankinden daha büyük bir etkiye sahip olduğundan, toplum fertlerinin (kadın, çocuk, genç, dar gelirli) bilgiye eşit erişimi hayati önem taşımaktadır. Bilginin erişilebilirliği, sosyal eşitsizliğin yeni bir biçimi olmamalıdır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında büyüyen uçurumun kapatılması en önemli siyasî öncelik olmalıdır. Bilgi, kültür olmadan anlaşılacağı için yerel ve bilimsel bilgi arasındaki arayüz üzerine araştırmalar geliştirilmelidir. Bilgiye erişim bir hak olarak görülmeli ve bu erişimi sınırlayan kısa vadeli endüstriyel çıkarlara karşı korunmalıdır. Toplum ve bilim arasında sürekli bir diyalog olmalı, böylece bilim okuryazarlığı teşvik edilmeli, bilim ve akademisyenliğin tavsiye edici rolü güçlendirilmelidir. Bilimsel söylem toplumsal cinsiyet konusunu göz ardı etmemelidir. Daha fazla kadının kariyer yolu olarak bilim ve akademiye seçmesinin ve üst sıralara yükselmesinin önündeki engeller aşılanmalıdır. Yenilikçi öğretim yöntemleri tanıtılmalı, medyanın yardımı ve mentorluklarla bilimin ve bilim insanının imajı güçlendirilmelidir. Böylece, genç neslin bilime olan ilgisi ve ülkelerinin bilgiye dayalı geleceğine olan bağlılığı arttırılmalıdır (WSF, 2003).

3. Öğrenen Kent ve UNESCO Öğrenen Kentler Küresel Ağı

Toplumsal gelişimde bilginin rolü arttıkça bilgi kaynaklarının yoğunlaştığı kentlerde kalkınmanın temel doğası da değişmektedir. Bu sebeple bilgiye dayalı gelişme bazı özel gerekliliklere bağlıdır. Bilginin artan önemi aslında şehrin en tarihsel rollerinden birini, bir bilgi merkezi olarak hizmet etmeyi pekiştirmektedir. Ancak geçen yüzyılda bu rol büyük ölçüde göz ardı edilmiştir, çünkü şehirler hızla büyüyen üretim faaliyetlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için yoğun bir baskı altına alınmıştır. Kentlerin sosyal ve teknolojik gelişmelere uyum çabaları, nüfus ve alan bakımından genişlemeleri, genişleyen metropollere ve bir dizi

sosyal ve çevresel soruna yol açmıştır. Şimdi, çoğu büyük metropoliten bölgede azalan endüstriyel faaliyetlerle birlikte, şehirler için birincil zorluk, yeni fırsat türleri yaratmak, kültürel ve çevresel olarak sürdürülebilir bir şekilde gelişmektir. Bilgiye dayalı kalkınma, yani bilgi kaynaklarının yerel kalkınmaya dönüştürülmesi sürdürülebilir kalkınma için bir temel oluşturmaktadır. Şehirlerin kendilerine özgü bilgi ve kültür kaynakları geliştirilmeli, sahip oldukları potansiyel gerçekleştirilmelidir. Ayrıca bu değerleri toplumun ve dolayısıyla kentin gelişimine yönlendirme konusunda bir yaklaşım geliştirilmelidir. Bilgi tabanının güçlendirilmesi, şehrin kültürel temelini bütün yönleriyle güçlendirilmesini gerektirmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki kent, tıpkı çevre gibi, teknolojiye ve piyasa güçlerine karşı çok hassas olan ve korunması gereken bir değerdir. Bu sebeple, kente özgünlüğünü veren ve kentteki yaşam kalitesini etkileyen yerel tarihî, kültürel, estetik ve ekolojik değerlere özel önem verilmelidir (Knight, 1995: 225-226).

Hayat boyu öğrenme, sürdürülebilir sosyal, ekonomik ve çevresel kalkınmanın temelini oluşturmaktadır. Yaşam boyunca öğrenme düşüncesi birçok toplumda ve değişik kültürlerde yer almaktadır. Ancak, sosyal, ekonomik ve politik normların sürekli olarak yeniden tanımlandığı günümüzde, dünya hızla değişmekte ve her yaşta öğrenme giderek daha önemli hale gelmektedir. Araştırmalar, çok çeşitli bağlamlarda yeni bilgi, beceri ve tutumlar edinen ve her yaşta öğrenmeye devam eden bireylerin çevrelerindeki değişikliklere uyum sağlamak için daha donanımlı olduklarını göstermektedir. Bu nedenle hayat boyu öğrenme ve öğrenen toplum, bireysel güçlendirmede ve sürdürülebilir kalkınmada hayati bir role sahiptir. Öğrenen toplumlar inşa etmek için stratejiler oluşturmaktan büyük ölçüde ulusal hükümetler sorumlu olsa da kalıcı değişim yerel düzeyde yükümlülükler de gerektirmektedir. Öğrenen bir toplumun, öncelikle kasaba ve şehirlerde, en küçük topluluklarda ve yerleşim birimlerinde inşa edilmesi gerekmektedir (UIL, b.t.). Bu sebeple literatürde öğrenen toplum (*learning society*), öğrenen topluluk (*learning community*), öğrenen kent (*learning city*), öğrenen kasaba (*learning town*) ve hatta öğrenen bölge (*learning region*) kavramlarına sıkça rastlanmaktadır.

Öğrenen bir toplum, sosyal, ekonomik ve politik faydaları nedeniyle öğrenmenin değerli bulunduğu, beceri ve bilginin (hem bireysel hem de kolektif seviyelerde) ekonomik başarının kritik bir belirleyicisi olduğu ve toplum genelinde bir sosyalleşme sürecinin vatandaşları hayat boyu öğrenmeyi bir yaşam tarzı olarak görmeye teşvik ettiği bir toplumdur (Keep ve Mayhew, 1996: 218). Coffield'e göre (1998: 52) "adına layık bir öğrenen toplum, zenginliği bir azınlığa vermek yerine bütün vatandaşlarına sosyal uyum, sosyal adalet ve ekonomik refah sağlamalıdır".

Günümüzde öğrenme, yeni yöntemler, yeni değerlendirme ve belgelendirme biçimleri, farklı yatırım ve finansman modelleri ve amaca uygun bir altyapı ile karakterize edilen yeni bir öğrenme sistemi ve farklı ilkeler ile düzenlenmelidir. Öğrenen toplum esasen, toplumun yeni öğrenme taleplerini karşılamak ve toplumun her kesiminin ve insanlığın öğrenme potansiyelini gerçekleştirmek için tasarlanmış ilkeler dizisidir. Öğrenen toplum, yaşam boyu öğrenme kültürü oluşturmayı, bugün ve gelecekteki öngörülemeyen zorlukları aşmaya hazır, motive olmuş, ilgili öğrenen bireyler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Öğrenmeyi bir yer olarak değil, bir etkinlik olarak görmektedir. Öğrenmenin herkes için olduğunu, kimsenin dışlanmaması gerektiğini vurgulamaktadır. İnsanların farklı şekilde öğrendiğini

kabul ederek öğrenme ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadır. Kamu, özel sektör ve sivil toplum örgütlerinden yeni öğrenim sağlayıcıları (eğitim verenler) geliştirmeyi öngörmektedir. Öğrenenler, eğitim verenler, fon sağlayıcılar ve yenilikçiler (*innovators*) arasında yeni ilişkiler ve yeni ağlar geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bireylerin başarılı olmaları için ihtiyaç duydukları evrensel altyapıyı sağlamaktadır; hâlâ fizikseldir ancak giderek sanal hale gelmektedir. Neyin hangi koşullarda işe yaradığına dair bilgi geliştirmek için sürekli yenilik ve geri bildirim sistemlerini desteklemektedir (CISCO, 2010: 3).

Öğrenen bir kent (kasaba veya bölge), ihtiyaç duyanlara eğitim ve öğretim sağlamak için yasal görevinden fazlasını yapmaktadır. Bütün yurttaşların potansiyelini geliştirmek için öğrenme fırsatlarının sağlanması ve teşvik edilmesi yoluyla canlı, katılımcı, kültürel açıdan bilinçli ve ekonomik olarak hareketli bir beşerî ortam oluşturmaktadır. Öğrenen kent, temel refahın, sosyal istikrarın ve kişisel tatminin geliştirilmesinde öğrenmenin kilit rolünü kabul etmektedir. İnsanların ve toplumun gelişimi için bütün beşerî, fiziksel ve finansal kaynaklarını yaratıcı ve duyarlı bir şekilde seferber etmektedir (Longworth, 2006: 23).

Öğrenen kent, bütün yurttaşlarının yeteneklerini ve potansiyelini geliştirmeye yönelik ekonomik, politik, eğitimsel, sosyal, kültürel ve çevresel yapılarını kullanan ve bütünleştiren kasabaları, bölgeleri ve hatta köyleri kapsamaktadır. Öğrenen kent, vatandaşlarının değişimi anlamasına ve olumlu tepki vermesine imkân tanıyan hem yapısal hem de zihinsel bir çerçeve sağlamaktadır. Şehirler öğrenen kentler haline geldikçe, farklı sektörler (uluslararası ve yerel, kamu ve özel, eğitim ve endüstri) arasındaki etkileşimler ve karşılıklı bağımlılıklar daha belirgin, daha acil ve daha verimli hale gelecektir. Öğrenen bir kent yaratma süreci, potansiyel olarak her vatandaş için önemli faydalar ve fırsatlar sunmaktadır. Öğrenen bir kent dışa dönük olmalıdır. Bir şehirden diğerine taşınan insanlar, her birinde öğrenme ortamını tanıyabilmeli ve bunu bir bütünleşme aracı olarak kullanabilmelidir. Benzer şekilde, hiçbir öğrenen kent bilgi tekeline sahip olmamalıdır. Aynı zamanda bilgiye kapalı olmamalıdır; başka yerlerden, başka kıtalardan alınan deneyim, bilgi ve kavrayışlarla kendini zenginleştirmelidir (Longworth, 1999: 110-111).

Öğrenen kentlerin (kasaba ve bölgelerin) doğuşu, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) yedi şehrin dahil olduğu Eğiten Şehirler (*educating cities*) adlı projesini başlattığı 1972 yılına kadar uzanmaktadır.² Proje ile, Adelaide, Edinburgh, Edmonton, Göteborg, Kakegawa, Pittsburgh ve Viyana ekonomik performanslarını geliştirmek için strateji ve politikalarının odağına eğitimi koymuşlardır. Bu deneyim dünyadaki diğer şehirler için örnek bir modele dönüşmüştür. Yine OECD tarafından desteklenen 1992'deki Gothenburg toplantısı, Eğiten Şehirler projesini takip eden ilk etkinlik olmuştur. Sonuç olarak, şu anda merkezi Barselona'da bulunan ve dünya çapında 370'ten fazla şehrin üye olduğu uluslararası eğitici şehirler birliğini başlatmıştır. Avrupa Hayat Boyu Öğrenme Girişimi (*ELLI- European Lifelong Learning Initiative*) ve Amerikan Eğitim Konseyi (*American Council for Education*) tarafından 1996'da Roma Konferansı organize edilmiştir. Bu konferans, Dünya Hayat Boyu Öğrenme Girişimi'ni (*WILL - World Initiative on Lifelong Learning*) doğurmuştur. Bugün ELLI

² Öğrenen kent düşüncesinin doğuşu ve gelişimini detaylı bir şekilde anlatmak bu çalışmanın kapsamını aşmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bkz.: Biao, vd., 2013; Longworth, 2006, s. 7 ve devamı; Németh, 2019; Osborne, vd., 2013; Yang, 2012.

ve WILL mevcut değildir; ancak bu girişimler 1990'larda hayat boyu öğrenme ve kentler hakkındaki düşüncelerin gelişmesine büyük katkı sağlamışlardır (Németh, 2019: 11).

Avrupa Komisyonu, öğrenen kentler kavramını teşvik etmenin yanı sıra, Avrupa'nın farklı yerlerinde 17 projenin yürütüldüğü öğrenen kentler için Yaşam Boyu Öğrenme için Bölgesel Ağlar (*R3L- Regional Networks for Lifelong Learning*) programını uygulamaya koymuştur. Avrupa Komisyonu, Socrates programı kapsamında, TELS, INDICATORS, LILLIPUT, LILARA, PENR3L, EUROlocal, PALLACE gibi hayat boyu öğrenme ve öğrenen kent/bölgelerle ilgili birçok program ve projeyi finanse etmiştir. Bu programlar ve projeler, Avrupa Birliği'nin birçok üye ülkesinde kabul görmüştür. 1996'da Birleşik Krallık'ta Öğrenen Kentler Ağı (*UK Learning Cities Network*), 2001'de Almanya'da Öğrenen Bölgeler Ulusal Programı başlatılmıştır. Bu program kapsamında, Öğrenen Bölgeler Derneği (*Lernende Regionen Deutschland e.V.*) kurulmuştur. Yunanistan'da ise, Yetişkin Eğitimi Derneği tarafından beş belediye ile iş birliği içinde yürütülen Öğrenme, Gelişme ve Kültür Şehirleri Ağı (*Polisnet*) oluşturulmuştur (Yang, 2012: 102-103).

Öğrenen bir kent, herkes için hayat boyu öğrenmeyi kolaylaştırmayı ve evrensel eğitim hakkını gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Ancak öğrenen bir şehir geliştirmek devam eden bir süreçtir ve bir şehrin öğrenen kent olarak tanınması/kabul edilmesi için üzerinden geçeceği sihirli bir çizgi yoktur. Bir şehrin öğrenen kent oluşturma yolunda olup olmadığını öğrenmek için uygun bir değerlendirme mekanizması da gerekli olmaktadır. Ayrıca, öğrenen bir kent inşası soyut bir teori değildir ve herkes için hayat boyu öğrenme kavramının uygulanmasına yönelik operasyonel ve pragmatik bir yaklaşımı gerektirmektedir. Bir şehir, öğrenen bir kent oluşturmak için siyasî iradeye ve taahhüde sahipse, performansını ve ilerlemesini ölçebileceği ve izleyebileceği bir dizi göstergeye de ihtiyaç duyacaktır. Son yıllarda, öğrenen kentlerin ölçülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin bazı yeni girişimler ve çalışmalar yapılmaktadır. Bu kazanımlar öğrenen kentlerin kalitesini ve sürdürülebilirliğini artırma potansiyeli sunmaktadır. Kanada Öğrenme Konseyi (*Canadian Council on Learning- CCL*) tarafından geliştirilen Bileşik Öğrenme İndeksi (*The Composite Learning Index- CLI*) buna örnektir. Bir Alman vakfı olan Bertelsmann Stiftung'un, Avrupa'da hayat boyu öğrenmeyi daha somut ve ölçülebilir hale getirmek için geliştirdiği Avrupa Hayat Boyu Öğrenme Endeksi (*The European Lifelong Learning Index- ELLI*) ve Alman Öğrenme Atlası (*Deutsche Lernatlas*) da bunlardan biridir. Öğrenen kentlerin temel özelliklerini ortaya koymak, bunun için birtakım ilkeler (ölçütler) belirlemek ve ilerlemelerini izlemek şu sebeplerden dolayı gerekli ve faydalıdır (Osborne vd., 2013: 417-419; UIL, 2015a: 9):

- Siyasi ve teorik söylemleri somut yaklaşım, strateji ve siyasalara (*policies*) dönüştürmek,
- Uygulamada zaman içinde nasıl bir ilerleme olduğunu ortaya koymak,
- Daha iyisini yapabilmek için uygulanan stratejilerin faydalarını değerlendirmek,
- Öğrenen kentlerde ve üye şehirler arasında hayat boyu öğrenmenin gelişimini izlemek ve desteklemek,
- Öğrenen kentler arasında uluslararası karşılaştırmalı analizleri, deneyim paylaşımını ve karşılıklı öğrenmeyi kolaylaştırmak,

- Vatandaşlarına öğrenme fırsatları sağlama çabalarında yerel yönetimlerin açıklığını ve hesap verebilirliğini artırmak.

Öğrenen kent düşüncesi çoğunlukla gelişmiş ülkelerde kavramsallaştırılsa da 1980'lerden beri OECD ve 1990'lardan beri Avrupa Komisyonu tarafından özendirilen bu uygulama, şimdi gelişmekte olan ülkelerde hızla ivme kazanmaktadır. Üye devletlerde gittikçe daha fazla yerel yönetim birimi öğrenen kent/kasaba/bölge olduğunu öne sürmektedir. Bu düşüncenin yayılması, önemli eğitimsel, sosyal, ekonomik ve çevresel sonuçları olan dünya çapında önemli bir fenomen haline gelmiştir. Şehirler, kültürel ve etnik bileşimleri, mirasları ve sosyal yapıları bakımından farklılık göstermektedir. Bununla birlikte, öğrenen kentlerin bazı ortak özellikleri bulunmaktadır. UNESCO Hayat Boyu Öğrenme Enstitüsü tarafından geliştirilen öğrenen kentler girişimi, öğrenen şehri şu şekilde tanımlamaktadır: Öğrenen kent, temel eğitimden yüksek öğretime kadar kapsayıcı öğrenimi teşvik etmek, hayat boyu öğrenme kültürünü yaygınlaştırmak, ailelerde ve topluluklarda öğrenmeyi canlandırmak, işyerinde ve işyeri için öğrenmeyi teşvik etmek, öğrenmede kaliteyi ve mükemmelliği artırmak, modern öğrenme teknolojilerinin kullanımını yaygınlaştırmak için, her sektördeki kaynaklarını etkili bir şekilde seferber eden bir şehirdir. Bu sayede, bireysel güçlendirme ve sosyal uyumu, ekonomik ve kültürel refahı, sürdürülebilir kalkınmayı başarma konusunda daha güçlü olmayı hedeflemektedir (UIL, 2015a).

2013 yılında UNESCO Hayat Boyu Öğrenme Enstitüsü (UIL), kentsel alanlarda sosyal uyumu, ekonomik kalkınmayı ve sürdürülebilirliği kolaylaştırmak için UNESCO Öğrenen Kentler Küresel Ağı'nı (*UNESCO Global Network of Learning Cities – GNLC*) başlatmıştır. 2013 yılında, ilk Uluslararası Öğrenen Kentler Konferansı'nda (*International Conference on Learning Cities - ICLC*), bu küresel ağın temel belgeleri kabul edilmiştir. Bu kılavuz belgeler, öğrenen kentlerin inşa edilmesine ilişkin bir deklarasyon (Pekin Deklarasyonu) önermiş ve öğrenen kentlerin temel özelliklerini ortaya koymuştur. UNESCO GNLC, üye kabul etmeye başladığı 2015 yılından beri, yerel düzeyde BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşmanın bir yolu olarak görülmüş ve hayat boyu öğrenmenin teşvik edilmesi için itici bir güç haline gelmiştir. Bugüne kadar, 76 ülkeden 294 şehir (toplam nüfus yaklaşık 250 milyon) UNESCO GNCL'ye üye olmuştur (UIL, 2022b).

UNESCO GNLC, hayat boyu öğrenme konusunda ilham veren, teknik bilgi sağlayan ve en iyi uygulamaları özendiren uluslararası politika odaklı global bir ağıdır. Ağın misyonu, üye şehirler arasında politika diyalogunu ve akran etkileşimi ile öğrenmeyi, bağlantı, etkileşim ve ortaklıkları teşvik etmektedir. Bu ağ, öğrenen kentler inşa etmedeki ilerlemeyi özendirmek, tanımak ve ölçmek için kapasite oluşturup araçlar geliştirmektedir. GNLC ağı, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine (*Sustainable Development Goals*) ulaşılmasını desteklemektedir. Özellikle iki hedefle ağın misyonu örtüşmektedir. İlki, kapsayıcı ve eşitlikçi kaliteli eğitimin ve herkes için hayat boyu öğrenme fırsatlarının sağlanmasıdır (Hedef 4). Diğerisi ise, şehirlerin ve yerleşim alanlarının kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir hale getirilmesidir (Hedef 11). Öğrenen kentler, çevre dostu, sürdürülebilir, yeşil ve sağlıklı ortamları önermektedir. Eşitlik ve kapsayıcılığı sağlamaya çalışmakta ve insana yakışır iş ve girişimciliği desteklemektedir. Bu sebeple kentsel ve kırsal alanlarda yerel düzeyde sürdürülebilirliğin temel faktörleridir (UIL, 2022b).

Şekil 1. Öğrenen Şehrin Temel Özellikleri

Kaynak: UTMK, 2017

Şekil 1'de gösterildiği gibi, öğrenen şehirlerin temel özellikleri çerçevesi, UNESCO logosunun alınlıklarına, sütunlarına ve temel basamaklarına karşılık gelmektedir. Temelinden çatısına kadar şu özellikler vurgulanmaktadır:

- Temel basamaklarda yer alan üç odak alanı, öğrenen bir şehir inşa etmenin temel şartlarını yansıtmaktadır. Öğrenen bir şehrin inşa edilmesi için öncelikle taahhütlerinin arkasında duran güçlü bir siyasî iradenin yanı sıra, iyi yönetişimin ve bütün paydaşların katılımının sağlanması gerekmektedir. Kaynakların öğrenen kent hedefi doğrultusunda kullanılması hatta seferber edilmesi önemlidir.

- Sütunlardaki altı odak alanı, öğrenen bir şehrin tanımında da geçen temel yapı taşlarını yansıtmaktadır. Eğitim sisteminde eşitlikçi ve kapsayıcı öğrenme, ailelerde ve topluluklarda öğrenme düşüncesinin yaygınlaştırılması, işyeri için ve işyerinde etkili öğrenme, modern öğrenme teknik ve teknolojilerinin daha fazla kullanılması, öğrenmede kalitenin geliştirilmesi ve öğrenme kültürünün hayat boyunca devam etmesi öğrenen bir kentin vazgeçilmez yapı taşlarıdır.

- Alınlıkta yer alan üç odak alanı ise modern bir öğrenen şehir inşa etmenin daha geniş faydalarını yansıtmaktadır. Öğrenen şehir inşa edilmesi güçlü bireylerin yetişmesi ve sosyal uyumun sağlanması, ekonomik kalkınmayla birlikte kültürel refahın gelişmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesi gibi önemli faydalar getirmektedir.

Bu özelliklerin ve ölçütlerin belirlenmesinde amaç şehirler arasında ayırım yapmak değil; bu ilkelerin rehberliğinden yararlanmaktır. Çünkü her şehir farklıdır ve öğrenen şehir olma yönündeki gelişimi ancak kendi kültürel, ekonomik, sosyal özellikleri, gelenekleri ve sosyal tarihi göz önünde bulundurularak ölçülebilir. Bu temel özellikler, öğrenen kentlerin

belediye başkanları ve ilgili yöneticileri ile Uluslararası Öğrenen Şehirler Konferansı'na katılan uzmanlar tarafından resmî olarak onaylanmıştır. Bu sebeple, ortaya konan ölçütler belediye yönetimlerine ve şehirlerin diğer paydaşlarına, herkes için hayat boyu öğrenmeyi teşvik eden öğrenen kentleri inşa etme çabalarında yardımcı olmak için kapsamlı bir eylem kontrol listesi olarak hizmet edebilmektedir. Ayrıca, öğrenen şehirler küresel ağına üye olacak şehirlerin UNESCO üye devletleri tarafından tavsiye edilmesi gerekmektedir. Üye devletlerin ulusal yetkilileri ağa katılacak şehirleri seçmek ve tavsiye etmek için bu temel özellikleri kullanabilmektedir. Bu temel özellikler, öğrenen ulusların, bölgelerin, şehirlerin ve toplulukların gelişimini teşvik etmede uluslararası kuruluşlar ve ulusal makamlar için bir referans belgesi olarak da kullanılabilir (UIL, 2015a).

UNESCO tarafından üç yılda bir *öğrenen kent ödülü* verilmektedir. Amaç, yerel düzeyde herkes için kaliteli eğitim ve yaşam boyu öğrenme fırsatlarını teşvik etmedeki iyi uygulamaları tanıtmak ve sergilemektir. Ödül, UNESCO GNLC kılavuz belgelerini uygulayarak öğrenen kent gelişiminde önemli ilerlemeler gösteren şehirlere verilmektedir. Bir ödül döngüsü için geçerli olan UNESCO Öğrenen Kent Ödülü'ne yalnızca UNESCO GNLC'ye üye şehirler başvurabilir. Ödül alan kentler bu ödül için 6 yıl beklemelidir (UIL, 2023).

Ulusal eğitim politikalarını bütünleştirmek ve güçlendirmek için yasal ve/veya stratejik bir çerçeve kullanmak, ülkelerin yaşam boyu öğrenmeyi ülke, il ve belediye düzeylerinde daha iyi uygulamalarına imkân tanımaktadır. Bu nedenle, ulusal hükümetlerin öğrenen şehirleri desteklemeye katılımı başarı için çok önemlidir. Herhangi bir düzeydeki yasal/stratejik çerçeve, yaşam boyu öğrenmeyi örgün, yaygın ve resmî olmayan eğitime yol gösteren genel bir ilke haline getirmek için büyük önem taşımaktadır. Şehirler, bu çerçeveyi çeşitli yaşam boyu öğrenme fırsatlarını ve kaynaklarını geliştirmek için kullanabilmektedir. Son olarak, hayat boyu öğrenme kaynaklarını seferber etmek ve öğrenme fırsatlarını geliştirmek için, yasal ve stratejik çerçeveler oluşturmak üzere sektörler arasında çok düzeyli bir iş birliği oluşturmak gerekmektedir (UIL, 2017).

4. Öğrenen Kent Konya

UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağı'nın, Türkiye'den 9 üyesi bulunmaktadır (UTMK, 2022; UIL, 2022b). 2016 yılında ağa katılan ilk üye olan Eskişehir'den sonra, 2017 yılında Konya Türkiye'nin ikinci öğrenen şehri olmuştur. Daha sonra 2019 yılında Hatay, 2020'de Afyon, Balıkesir ve İzmir, 2022 yılında ise Bursa, Sakarya ve Yozgat bu küresel ağa katılmıştır.

Nüfus bakımından, Türkiye'nin altıncı büyük şehri olan Konya ilinin nüfusu, Şubat 2022'de yayımlanan ulusal istatistiklere göre 2.277.017'dir (TÜİK, 2022). 31 ilçesi bulunan Konya ilinde büyükşehir belediyesiyle birlikte 32 belediye bulunmaktadır. Büyükşehir sistemine önemli değişiklikler getiren 6360 sayılı kanunun uygulanmaya başlandığı 2014 yılından beri Konya Büyükşehir Belediyesi'nin mücavir alanı il sınırına eşitlenmiştir. Bu sebeple, başta 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu olmak üzere, ilgili kanunlarda öngörülen görevler için, büyükşehir belediyesi bütün il sınırı içinde yetkili ve sorumlu olmuştur. Öğrenen Şehirler Küresel Ağı'na başvuran, adım adım kriterleri yerine getiren ve üyeliği edinen de Konya Büyükşehir Belediyesi olmuştur. Bu husus, sadece

büyük kent merkezinde değil bağlı ilçelerde de öğrenen şehir ve hayat boyu öğrenme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini gerekli kılmıştır.

4.1. Konya’da Örgün Eğitim, Üniversiteler ve Sürekli Eğitim Merkezleri

Konya akademik başarı düzeyi yüksek ilk ve orta öğretim kurumlarının, merkezi sınavla öğrenci alan nitelikli liselerin (Anadolu, fen ve sosyal bilimler) bulunduğu bir eğitim şehridir. Bunların ötesinde, üçü devlete, ikisi vakıflara ait olmak üzere 5 yüksek öğretim kurumu bulunmaktadır. 1975 yılında kurulan Selçuk Üniversitesi şehrin ilk üniversitesidir. Aynı zamanda şehrin diğer üniversitelerinin (hatta çevre illerdeki bazı üniversitelerin) kurulmasında ve gelişmesinde, Konya’nın bir eğitim ve üniversite şehri kimliği kazanmasında büyük rol oynamıştır. 2010’da kurulan Necmettin Erbakan Üniversitesi ve 2018 yılında kurulan Konya Teknik Üniversitesi şehrin diğer devlet üniversiteleridir. Vakıf üniversitelerinden KTO Karatay Üniversitesi 2009, Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi ise 2013 yılında kurulmuştur. Bu üniversitelerde örgün eğitimin yanı sıra, sürekli eğitim merkezleri bulunmaktadır. Ayrıca, Covid-19 pandemisi sürecinde uzaktan eğitim altyapıları da büyük ölçüde gelişmiştir.

Bu çalışmanın odak noktası hayat boyu öğrenme ve öğrenen kentler olduğu için, üniversitelerin örgün eğitim dışındaki öğrenme faaliyetlerine, yani sürekli eğitim merkezlerine kısaca değinmekte yarar bulunmaktadır. Sürekli eğitim merkezlerinin büyük bir kısmını ücretli olarak verdikleri eğitim ve kurslarından herkes yararlanabilmektedir. Bütün eğitimlerin burada listelenmesi mümkün değildir, ancak bir fikir vermesi açısından bazıları sayılabilir:

Kısa adı SELÇUKSEM olan Selçuk Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi’nde (2022), dış ticaret, proje hazırlama, sporcu bantlama, çocuk merkezli oyun terapisi, makyaj uygulama gibi meslekî eğitimler, arbuluculuk, bilirkişi, konkordato komiserliği gibi hukuk eğitimleri, sınavlara hazırlık kursları, bitki yetiştiriciliği, besicilik, sunî tohumlama ve seracılık kursları, sorumlu pilot eğitimi, işaret dili ve yabancı dil kursları verilmektedir

KONSEM olarak bilinen Necmettin Erbakan Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde (2023), senaryo yazımı, barista, suşi, pastacılık, çikolata yapımı, aile danışmanlığı, ekmekçilik ve unlu mamuller, geleneksel ve tamamlayıcı tıp eğitimleri (sülük, kupa), hukuk, bilgisayar, veri analizi, İHA ticarî pilot eğitimi ve sınavlara hazırlık kursları verilmektedir.

Konya Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi – KTUNSEM’de (2022), tasarım ve modelleme, robotik kodlama, dijital oyun tasarımı, dron yapımı, bilgisayar programlama, İHA ticarî pilot eğitimi, kalite yönetimi, emlak danışmanlığı ve sınavlara hazırlık kursları bulunmaktadır.

Kısa adı KARSEM olan KTO Karatay Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde ise (2021), e-ticaret, siber güvenlik, insan kaynakları, dış ticaret, döviz ve borsa analizi, hukuk, bilirkişi ve arbuluculuk, bilişim ve program kullanımı, kişisel gelişim, meslekî eğitim ve sınavlara hazırlık kursları verilmektedir.

Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi – TAGSEM’de (b.t.), şeker pancarı tarımı, süt hayvancılığı, genetik ıslahı, mikrobiyoloji, finansal

okuryazarlık, proje hibe yazarlığı, dijital dönüşüm, girişimcilik ve borsa eğitimleri bulunmaktadır.

4.2. Hayat Boyu Öğrenme ve KOMEK

Konya ilinde hayat boyu öğrenme denilince, Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (KOMEK) akla gelmektedir. Bazı ilçe belediyelerinin de meslek edindirme kursları bulunmaktadır. Meram Belediyesi Gelişim Akademisi (MEGA), Karatay Belediyesi Meslek Edindirme Merkezi (KARMEK), Akşehir Belediyesi Genç Akşehir Kültür, Sanat, Eğitim ve Spor Merkezi (Genç AKSES) buna örnek verilebilir. Ancak öğrenen şehir Konya'da hayat boyu öğrenme ve toplumun bilgi temelli gelişimi için KOMEK'in önemli bir yeri bulunmaktadır. Çünkü KOMEK, eğitimlerinin çeşitliliği ve bütün ilçelere uzanan organizasyonu ile il çapında yaygınlık kazanmıştır.³

2004 yılında bir eğitim merkezi ile faaliyetlerine başlayan KOMEK, sosyal refahı ve toplumun hayat kalitesini yükseltmek amacı ve hayat boyu öğrenme düşüncesiyle her yaş ve öğrenim düzeyine uygun eğitim ve kurslar vermektedir. Bu sayede, bireylere problem çözme, rasyonel ve bilimsel düşünme becerisi kazandırma, bireysel potansiyellerin ortaya çıkarılması ve yeteneklerin değerlendirilmesi, meslekî yeterlilik ve sanatsal ilginin arttırılması, iş ve hayata dair öğrenme ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. KOMEK bünyesinde Aile Sanat ve Eğitim Merkezleri (ASEM), sanat ve tasarım atölyeleri ve sergi merkezleri bulunmaktadır. Konya'da 34 KOMEK, 26 ASEM, 12 sanat ve tasarım atölyesi ile toplamda 72 eğitim merkezi vatandaşlara hizmet vermektedir. Ayrıca, KOMEK'e bağlı 2 sergi ve satış merkezi⁴, 34 spor merkezi ve 37 çocuk oyun salonu bulunmaktadır (Tablo 1). KOMEK ve ASEM'e ait bütün eğitim, kurs ve spor merkezlerinde sertifikalı kurslar ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bir *halk üniversitesi* gibi çalışan KOMEK, bireylerin kişisel gelişimlerine ve istihdama katılmalarına katkıda bulunmaktadır. Meslekî becerilerin edinilmesi ve geliştirilmesi yanında, geleneksel sanatların ve kültürel bilginin yaygınlaşmasını da sağlamaktadır. Bu sayede, kentin sosyal ve kültürel hayatına etki etmekte, birlikte öğrenme yoluyla sosyal iletişim ve etkileşimi güçlendirmektedir. Kurulduğu zamandan bugüne kadar 571 ayrı branşta verilen eğitimlerden 1 milyondan fazla kişi yararlanmış ve binlerce kursiyer yeni bir meslek sahibi olmuştur. KOMEK'in yürüttüğü faaliyetlerde benimsediği ilkesel değerler ise şunlardır (KOMEK, b.t.-a):

- Konya'da ve Türkiye'de yaygın eğitim konusunda başarılı bir model olmak,
- Örgün eğitimden faydalanamamış bireylere, herhangi bir yaş sınırlaması olmadan eğitim vermek ve iş ve toplum hayatına katılımlarını arttırmak,
- İçerik, yöntem ve malzeme olarak güncel eğitimler vermek,
- Her kursiyere eşit, tarafsız ve hoşgörü ile yaklaşmak,

³ Konya'da, yine Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015 yılında kurulmuş 'Bilgehane' adlı bir başka eğitim hizmeti daha bulunmaktadır. Özellikle kentin çocuklarına yönelik okul derslerine destek kursları veren Bilgehaneler; değerler eğitimi, sosyal etkinlikler ve atölyeler de düzenlemektedir. 2022 yılı itibarıyla merkezde 11 ilçelerde 6 merkez hizmet vermektedir (Bilgehane, 2023).

⁴ KOMEK uygulamalı eğitim ve atölyelerinde üretilen ürünler Anatoya, Zenoby, Zeybe gibi markaların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu ürünler sadece Kültür Park ve Ecdad Parkı'ndaki sergi ve satış merkezlerinde değil, KOMEK Pazarı sitesi üzerinden de tanıtılmakta ve satılmaktadır (KOMEK Pazarı, 2022).

- Şehrin kültürel değerlerinin öğrenilmesi, geliştirilmesi ve tanıtılmasına katkı sağlamak,
- Yenilikçilik ve iyileştirme ilkelerini benimsemek, kentlilerin sürekli öğrenme ve üretkenlik becerilerini geliştirmek,
- Başvuru, eğitim ve sonraki süreçlerde bütün iş ve işlemleri şeffaf bir şekilde yürütmek,
- Bireylerin, toplum, çevre gibi konularda yardımseverlik, sosyal sorumluluk ve dayanışma duygularını geliştirmek,
- Bütün eğitimlerin konum ve iletişim bakımından ulaşılabilir ve erişilebilir olmasını sağlamak.

Kadınlara yönelik faaliyet gösteren sanat ve meslek kursları, aile eğitim, gençlik ve spor merkezleri ile hanım lokalleri, 2015 yılından itibaren Aile Sanat ve Eğitim Merkezleri (ASEM) adı altında faaliyetlerine devam etmektedir. ASEM’de kadınlar Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) onaylı sertifikalı eğitim ve kursların yanı sıra sanat, spor ve yüzme etkinliklerine katılabilmektedir. Sauna ve kreş hizmetlerinden yararlanabilmektedirler. Bir sosyal sorumluluk ve halkla ilişkiler projesi niteliği taşıyan ASEM, hayat boyu öğrenme esaslı eğitim ve aktiviteleriyle kadınların bireysel gelişimini, iş ve toplum yaşamına katılımını arttırmaktadır. Bu eğitim programları ve faaliyetleri sosyal ve kültürel dokunun korunmasında önemli işlevler görmektedir. Bu kurslar sayesinde, toplum içinde sosyalleşme imkânı bulamamış veya dışlanmış bireyler yeni çevreler edinmekte ve sosyal uyum problemlerini aşmaktadır (KOMEK, b.t.-b).

KOMEK, ASEM, sanat, tasarım ve meslek atölyeleri, çocuk oyun salonu ve spor merkezlerinin nüfusla doğru orantılı olarak merkez ilçelerde yoğunlaştığını söylemek mümkündür (Tablo 1). Merkezde bulunan Meram, Selçuklu ve Karatay ilçelerinde 17 KOMEK, 6 ASEM, 10 sanat ve meslek atölyesi, 14 çocuk oyun salonu ve 12 spor merkezi bulunmaktadır. 17 KOMEK, 20 ASEM, 2 atölye, 23 oyun salonu ve 22 spor merkezi ile ilçelerde de önemli eğitim yatırımları gerçekleştirilmiştir. KOMEK ve ASEM faaliyetleri genellikle ayrı binalarda yürütülmekle birlikte bazı ilçelerde tek binada gerçekleştirilmektedir. Çocuk oyun salonları, spor merkezleri ve yüzme havuzları duruma göre KOMEK veya ASEM merkezleri bünyesinde yer almaktadır.

Tablo 1’de görüldüğü gibi bazı ilçelerde hiçbir eğitim ve/veya spor merkezi bulunmamaktadır. Ancak bu ilçeler bazı eğitimler için yakın ilçelerdeki merkezlerden yararlanabilmektedir. Bununla birlikte KOMEK’in uzaktan eğitimleri sayesinde sadece ilçelerden değil, başka şehirlerden ve yurtdışından⁵ kurslara katılım olmaktadır. Özellikle pandemi sürecinde sağlık tedbirleri dolayısıyla yüz yüze eğitimlere ara verilerek kurslar uzaktan yapılmıştır. Kişisel gelişim, bilişim teknolojileri, tasarım, Kur’an-ı Kerim öğretimi, değerler eğitimi, el sanatları ve yabancı dil eğitimleri çevrim içi olarak verilmiştir. Çevrim içi yapılan eğitimlerin daha sonra izlenebilmesi için ders kaydı videolarının erişimi de mümkün kılınmıştır. Pandemi sonrasında da eğitim merkezine gelemeyen kişilere yönelik kurslar,

⁵ KOMEK, aynı zamanda Bosna-Hersek, Makedonya ve Kosova gibi Balkan ülkelerinde yüz yüze eğitim kursları vermektedir.

içeriği kursta bulunmayı gerektirmeyen bazı eğitimler yine uzaktan verilmeye devam etmiştir (KOMEK, b.t.-c).

Tablo 1. KOMEK Eğitim ve Spor Merkezleri

Sıra	İlçe	KOMEK	ASEM	Atölye	Çocuk Oyun Salonu	Spor Merkezi
1	Karatay (M)	5	2	4	5	4
2	Meram (M)	6	2	4	6	4
3	Selçuklu (M)	6	2	2	3	4
4	Ahırlı	1	1			1
5	Akören	1	1		1	1
6	Akşehir	1	1		2	1
7	Altınekin					
8	Beyşehir		1		1	1
9	Bozkır		1		1	1
10	Cihanbeyli	2	1		2	1
11	Çeltik					
12	Çumra	1	1		2	1
13	Derbent					
14	Derebucak					
15	Doğanhisar	1	1		1	1
16	Emirgazi	1	1		1	1
17	Ereğli	1	1		2	1
18	Güneysınır		1		1	1
19	Hadim					
20	Halkapınar					
21	Hüyük	1	1		2	1
22	İlgın		1		1	1
23	Kadınhanı	2	1		1	1
24	Karapınar	2	1	1	1	1
25	Kulu		1		1	1
26	Sarayönü	1	1	1	1	2
27	Seydişehir		1		1	1

Tablo 1. KOMEK Eğitim ve Spor Merkezleri (Devam)

Sıra	İlçe	KOMEK	ASEM	Atölye	Çocuk Oyun Salonu	Spor Merkezi
28	Taşkent					
29	Tuzlukçu		1		1	1
30	Yalnhüyük	1	1			1
31	Yunak	1				1
TOPLAM		34	26	12	37	34

Kaynak: KOMEK verilerinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

KOMEK, 2014 yılında 7-14 yaş arası gençler için yaz tatilinde bütün kurs merkezlerinde ve paydaş devlet okullarında Genç KOMEK Yaz Okulları düzenlemeye başlamıştır. 2014-2019 arasında yaklaşık 120 bin öğrenci bu programlara katılmıştır. Programlar 2019 yılında 69 noktada gerçekleştirilmiştir. Pandemi dönemindeki yaz tatillerinde uzaktan yaz okulu uygulaması gerçekleştirilmiştir. Pandemi sonrası ise çevrim içi yaz okulunun yanı sıra yüz yüze atölyeler ve kamp etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Sadece 2021 yılında 60 bin genç yaz okulundan yararlanmıştır. KOMEK yaz okulunda seçmeli sanat eğitimi, kişisel gelişim, bilgisayar, modelleme, dijital resim yapma, enstrüman dersleri, halk oyunu, judo, sunuculuk, yazarlık, yabancı dil, Kur'an-ı Kerim, din ve değerler eğitimi ve spor eğitimleri verilmektedir. Kültürel geziler, turnuvalar, yatılı kamplar ve oyun kampları gerçekleştirilmektedir (KOMEK, b.t.-d).

KOMEK'te genel eğitim ve kursların dışında özellikle meslek edinme amaçlı kurslarda belli bir bölümü tamamlayan ve daha ileri bir eğitimi tamamlamak isteyen kişiler için bazı akademiler bulunmaktadır. Bu akademiler bir ön değerlendirme yaparak öğrenci almakta ve kendilerine özgü bir ders planını takip etmektedir. Bu bağlamda yetişkin akademileri içinde üretim, sanat ve tasarım atölyeleri, Selçuklu okumaları, Türk İslam Sanatları Akademisi (TİSA), hafızlar evi (*Daru'l huffaz*), gastronomi akademisi ve yabancı dil konuşma, fotoğrafçılık gibi kulüpler yer almaktadır. Gençlere yönelik akademiler ise Akabe Eğitim Merkezi ve atölyeler, yazarlar akademisi, Kur'an Akademisi ve Sanatları Eğitim Merkezi (KASEM), robotik kodlama ve yabancı dil kulüpleri bulunmaktadır. Bilim fuarları, söyleşiler, yazarlık kampları, bilimsel proje ve festival çalışmaları gibi faaliyetler yürütülmektedir. E-Akademide ise çevrim içi eğitimler yanında çevrim içi eğitim ve sınav otomasyon programları geliştirilmektedir. Görsel ve sesli materyaller ve dijital kaynaklarla eğitim programları güçlendirilmektedir. Yabancı dil öğrenimi ile ilgili dijital altyapı ve materyal çalışmaları yürütülmektedir. Bunun yanı sıra ailelere, öğrenci ve öğretmenlere yönelik seminerler yapılmaktadır. KOMEK Konya (2022) video paylaşım kanalı ve diğer sosyal medya hesapları ile tanıtım ve bilgilendirme yapılmaktadır. Öğretmen akademisinde hizmet içi eğitimler, zümre istişareleri, müfredat ve malzeme hazırlama çalışmaları, teknik geziler, inovasyon ve proje tabanlı eğitimler gerçekleştirilmektedir (KOMEK, b.t.-e).

2023 yılı bahar döneminde KOMEK eğitim ve aktivitelerine başvuru ve kayıt işlemleri, meslek dersleri, uzaktan eğitim, spor, yüzme ve reformer pilates olmak üzere 5 farklı başlıkta (*buton*) sınıflandırılmıştır. Bu başlıklar tıklanarak başvurular çevrim içi olarak yapılmaktadır

(Konya Büyükşehir Belediyesi, 2023). Bu başlıklar altında çalışma ve toplum hayatının her alanına hitap eden çok çeşitli eğitim alanları ve branşlar görülmektedir. Alfabetik olarak şöyle sıralanabilir (KOMEK, b.t.-f): Adalet ve hukuk, ahşap işleri, aile ve beslenme, ayakkabı ve deri işleri, bahçe işleri, biyomedikal cihaz teknolojileri, büro işleri, can ve mal güvenliği (afet ve sivil savunma), çevre koruma, çocuk gelişimi, denizcilik, din eğitimi, eğlence hizmetleri, el sanatları, enerji, elektrik, elektronik, endüstriyel otomasyon sistemleri, ev ekonomisi ve tüketici hakları, gazetecilik, geleneksel oyunlar ve zeka oyunları, gemi yapımı, gıda, giysi tasarımı ve üretimi, grafik ve fotoğraf, güvenlik hizmetleri, güzellik ve saç bakımı, halkla ilişkiler ve organizasyon, haritacılık (tapu ve kadastro), hasta ve yaşlı bakımı, havacılık, hayvan sağlığı, hayvan yetiştiriciliği, iklimlendirme ve tesisat, inşaat, itfaiyecilik, kâğıt üretimi, kimya, kişisel gelişim, konaklama ve seyahat hizmetleri, kuyumculuk, madencilik, makine teknolojileri, matbaa, metal ve metalürji, motorlu araçlar, muhasebe ve finansman, müzik aletleri yapımı, müzik ve gösteri sanatları, okuma yazma, ormancılık, öğretmenlik ve öğretim, pazarlama ve perakende, radyo ve televizyon, sağlık, sanat ve tasarım, seramik ve cam, sosyal hizmet ve danışmanlık, sosyoloji ve kültür araştırmaları, spor, tarım teknolojileri, tekstil teknolojileri, uçak bakımı, ulaştırma, yabancı diller, yenilenebilir enerji, yer bilimleri, yiyecek içecek hizmetleri, yönetim.

KOMEK öğrenen kent ve hayat boyu öğrenme düşüncesine uygun şekilde, sosyal olarak dışlanan veya uyum sorunları yaşayan insanlara, dezavantajlı gruplara ve mültecilere de eğitim programları düzenlemekte veya başka kurumlar tarafından gerçekleştirilen eğitimleri desteklemektedir. Başta Suriyeliler olmak üzere bütün mülteciler için meslek edindirme ve dil kursları düzenlenmekte, sosyal hayata ve üretime katılmaları teşvik edilmektedir. Ayrıca kadınların iş hayatına katılımını, yaşlılar ve gençler arasında tecrübe paylaşımını arttırmayı amaçlayan projeler de bulunmaktadır. Avrupa Birliği, BM Uluslararası Çalışma Örgütü (UN ILO) ve BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) gibi uluslararası kuruluşlardan hibe desteği almış projeler gerçekleştirilmektedir. KOMEK'in, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin başvurduğu veya proje ortakları ile yaptığı bazı projeler şunlardır (KOMEK, b.t.-g):

- Uganda Mesleki Gelişim Programı: Uganda Uluslararası İslam Üniversitesi, Konya Büyükşehir Belediyesi ve diğer proje ortakları iş birliğinde gerçekleştirilmektedir. Proje, KOMEK'in mesleki eğitim alanındaki tecrübesinin aktarılmasını amaçlamaktadır. Bu, öğrenen kentlerin diğer kentlere model olması açısından önemli bir projedir.
- Konya'da Yaşayan Suriyeli ve Diğer Dezavantajlı Grupların Eğitim Programlarıyla Güçlendirilmesi: Proje, yerli ve mülteci kadınlara yönelik iş olanaklarını genişletme, ekonomik, sosyal ve psikolojik sorunları çözme amacını taşımaktadır.
- Sosyal Uyum ve Konya'da Yaşayan Mültecilerin Güçlendirilmesi 'Birlikte Üretim Birlikte Mücadele': BM UNHCR destekli projenin amacı zorunlu kitlesel göçlerle gelen insanlar için uyum ve iş birliğini hızlandırmak ve ekonomik ve psikolojik sorunları azaltmaktır.
- Türkiye'deki Suriyeli Olmayan Mültecilere ve Sığınmacılara Meslekî Eğitim ve Dil Programının Verilmesi: BM Uluslararası Çalışma Örgütü (UN ILO) destekli projenin amacı diğer sığınmacıların sosyal yaşama ve istihdama katılmalarını ve uyumlarını sağlamaktır.

- Selçuklu Atatürk Anadolu Lisesi ve Alâeddin KOMEK Kurs Merkezi 2019 Yaz Okulu Sosyal Uyumunu Destekleme: BM UNHCR destekli proje Konya’da yaşayan göçmen çocukların gelişimi ve toplum hayatına katılımlarını amaçlamaktadır.

- Kadınların Tekrar İş Hayatına Katılımı: AB Erasmus+ tarafından desteklenen projenin amacı göçmen, sığınmacı ve engelli kadınların temel bilgi, beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesidir. Konya Büyükşehir Belediyesi proje ortaklarından biridir.

- Sevgi ve Yaşam Tecrübesi Paylaşma: AB Socrates Grundtvig destekli projenin amacı ihtiyarlar ve gençler arasındaki bilgi ve deneyimlerin paylaşılmasıdır.

Bütün bu eğitim, kurs, program ve faaliyetler, Konya’nın bir öğrenen kent olarak önemli bir seviye elde ettiğini göstermektedir. Bu eğitimlerin, hem toplumun her kesimine yayılmış olması, hem Konya gibi geniş bir ilin en uzak köşelerine kadar uzanması hayat boyu öğrenme düşüncesinin toplumsal tabana yayıldığını göstermektedir. Burada, 2017 yılında öğrenen şehirler ağına katılan Konya’nın önceleri de bu faaliyetlere önem verdiğini, örneğin KOMEK’in 2004 yılında kurulduğunu belirtmek gerekmektedir. Ancak ağa katılmanın Konya’nın hayat boyu öğrenme uygulamalarına genel anlamda pozitif bir etki yaptığını söylemek de mümkündür.

2015 yılında UIL tarafından Meksika’da düzenlenen II. Uluslararası Öğrenen Şehirler Konferansı’nda Konya’yı, Büyükşehir Belediyesi Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanı temsil etmiştir. Temsilci, katıldığı forumda Konya’nın her yıl 100 bin vatandaşına hayat boyu öğrenme fırsatları sağlamaya çalıştığını vurgulamıştır. Kentin hayat boyu öğrenme hedefleri arasında gençleri iş fırsatlarına hazırlama, kariyerlerini yönlendirme ve insanların hobiler geliştirmelerine yardımcı olmanın bulunduğunu belirtmiştir. Hayat boyu öğrenmenin faydalarının bireyin gelişiminin ötesine geçtiğini savunmuş, barışçıl bir toplum yaratmaya yardımcı olduğunu vurgulamıştır. Bu forum sonucunda, herkes için yaşam boyu öğrenmeyi sürdürmenin kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme ile güçlü bir şekilde bağlantılı olduğu konusunda fikir birliğine varılmıştır. Hayat boyu öğrenme, şehirlerin yoksulluk ve artan genç işsizliği gibi sorunları çözmesine ve kitlesel göç, teknolojik ilerlemeler ve işgücü piyasasının sürekli değişen talepleri gibi gelişmelere etkili bir şekilde yanıt vermesine yardımcı olduğu vurgulanmıştır. Konya örneğinin, kolektif ve odaklanmış bir çabanın, vatandaşların büyük bir kısmına hayat boyu öğrenme fırsatlarını başarılı bir şekilde sağlayabileceğini gösterdiği belirtilmiştir (UIL, 2015b).

SONUÇ

Hayat boyu öğrenme, kişinin öğrenme eylemini, yaş cinsiyet, yer ve zaman gibi dışardan çizilmiş sınırların, herkes için belirlenmiş yöntemlerin ve örgün eğitimin ötesine taşınmasıdır. Günümüzde, eğitim ve öğrenmenin çocukluk ve gençlikle sınırlı olmaması ve her yaşta, hayatın her alanında devam etmesi gerektiği kabul edilmektedir. Modern çağın sosyal ve kültürel değerleri, üretim ve paylaşım süreçleri, yönetim ve politika ilkeleri hızla değişmektedir. Bu değişime ayak uydurmak ve süreçlere aktif katılabilmek için bireylerin öğrenmeleri ve bilgiye erişebilmeleri gerekmektedir. Bilgiye dayalı kalkınmanın sunduğu istihdam, kariyer, girişim ve etkileşim imkânlarından faydalanmak, sosyal yaşamda daha etkin rol almak için bireylerin bilgi, beceri ve yeterliliklerini geliştirmeleri gereklidir. İş ve

çalışma hayatının bilgi ve yeniliklerinden uzak kalan veya bunlara erişemeyen bireyler sosyal dışlanma ile karşı karşıya kalmaktadır.

Bireylerin hayat boyu öğrenme düşüncesini benimsemesi ve öğrenen bir toplumun oluşması için kentlerin de bu düşünce etrafında örgütlenmesi gerekmektedir. Toplumsal gelişimde bilginin ve bilgi kaynaklarının önemi giderek artmaktadır. Kalkınmanın gittikçe bilgiye dayalı hale gelmesi, kentlerin bilgi ve eğitimle ilgili rollerini de ön plana çıkarmaktadır. Kentlerin hayat boyu öğrenme ilkesiyle hareket etmesi, her yaşta ve eğitim düzeyindeki yurttaşlarına, eşit ve kapsayıcı, yenilikçi ve yaygın eğitim ve öğrenme fırsatları sunması gerekmektedir. Öğrenen toplum yurttaşların bilgi ve öğrenme sayesinde sosyal ve ekonomik refah içinde yaşayabildiği, hayat boyu öğrenme düşüncesini benimsemiş bir topluluktur. Öğrenen kent ise yurttaşlarını böyle bir toplum için hazırlayan, bilgi, beceri ve potansiyellerini geliştirmek için onlara eşit fırsatlar sağlayan şehirdir.

Bir eğitim ve kültür şehri olarak bilinen Konya 2017 yılında UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağı'na katılmıştır. Elbette bu ağa katıldıktan sonra, daha sistemli ve başarılı bir çizgi yakalanmıştır. Zaten bu çalışmada elde edilen veriler ve yapılan bazı araştırmalar da bunu göstermektedir. Örneğin, Türkiye'deki öğrenen kentler hakkında yapılan ve 2022 yılında yayınlanan bir araştırma (Torlak ve Söyleyici, 2022), şehirlerin ağa katılmadan önce ve sonraki durumlarını incelemiştir. Araştırma, bireylerin güçlenmesi ve sosyal uyumun sağlanması, ekonomik kalkınma ve kültürel zenginliğin artması, sürdürülebilir kalkınmanın özendirilmesi, kapsayıcı eğitimin sağlanması, ailede ve toplumda öğrenmenin yaygınlaşması, işyerinde öğrenmenin sağlanması, teknoloji kullanımının artması, öğrenmede kalitenin artması, hayat boyu öğrenmenin desteklenmesi, siyasî kararlılığın artması, yönetim ve kararlara katılımın sağlanması ve kaynakların etkin ve verimli kullanılması şeklinde 12 hipotezi değerlendirmiştir. Araştırmaya göre, Konya hipotezlerin hepsinde pozitif bir değer almıştır. Araştırmada, öğrenen kentler ağına katılmanın Konya'ya olumlu bir etkisi olduğu vurgulanmıştır.

Ancak Konya Büyükşehir Belediyesi, hayat boyu öğrenme ve yaygın eğitim konusunda başarılı bir model olmayı ilke edinen KOMEK'i 2004 yılında kurmuştur. Meslek edindirme amacıyla verilen eğitim ve kurs programlarına toplumun birçok kesiminden yoğun bir katılım olmuştur. KOMEK, Konya'nın öğrenen kent olma sürecinde, öncesinde ve sonrasında adeta vazgeçilmez bir aktördür. Bazı ülkelerden daha geniş coğrafi alana sahip Konya'da en uzak ilçelere kadar KOMEK'e bağlı eğitim merkezleri bulunmaktadır. Bu merkezlerde çok değişik meslekî alanlarda ve branşlarda eğitimler verilmektedir. Ücretsiz bir şekilde verilen bu eğitimlere Konya ilinde yaşayan herkes katılabilmektedir. KOMEK'te kadınlara, çocuklara ve gençlere yönelik eğitimlerin yanı sıra, toplumsal hayata katılımı zorlanan kişiler, dezavantajlı gruplar, mülteciler ve göçmenler için sosyal içerme, sosyal uyum ve bireysel güçlendirme amaçlı dil ve meslek öğrenme kursları verilmektedir. Bu sayede öğrenen kentin sosyal ve ekonomik refahı ve sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirme ve eğitimde eşitlik ve kapsayıcılığı sağlama hedeflerine hizmet etmektedir.

Konya Büyükşehir Belediyesi öğrenen kent ve hayat boyu öğrenme konusunda güçlü bir siyasî kararlılık göstermektedir. Hayat boyu öğrenme düşüncesini vatandaşları arasında yaygınlaştırmak için çok çaba göstermekte ve kaynak harcamaktadır. UNESCO'nun yaptığı öğrenen kentlerle ilgili konferanslara temsilci göndermektedir. Öğrenen şehirler ağına

girdikten sonra da bunun gerektirdiği taahhütlere büyük ölçüde uymaktadır. Konya öğrenen kentin temel özelliklerini sağlama konusunda ilerleme kaydetmiştir. Aile ve topluluklarda, işyerinde hayat boyu öğrenmenin yaygınlaştırılması, eşit ve kapsayıcı öğrenme, modern öğrenme teknolojilerinin kullanılması ve öğrenmede kalitenin başarılması gibi kriterlerde büyük bir gelişme göstermiştir.

Bir öğrenen kent olarak Konya'da yapılan bütün bu eğitim faaliyetleri toplumsal gelişme için oldukça önemli ve değerlidir. Ancak, bu aşamadan sonra eğitimlerin kalitesinin iyileştirilmesi, insanların kişisel gelişimlerine ve kariyerlerine katkısının artırılması, özellikle inovasyonun ve girişimciliğin özendirilmesi gerekmektedir. Bu eğitimlerin başarısı da belli sayıda öğrencinin kurslara katılmış olmasıyla değil, kurslara katılanların yaşadıkları toplum için yenilik, girişim ve fark üretmesiyle ölçülmelidir. Son olarak, Konya örneğinin dünya çapında bir model olması, bu eğitimlerin kendi içinde bir sürü branşla anılmasından ziyade, belli kuşatıcı temel alan isimleri altında bölümlere, fakültelere ayrılmasıyla, kısacası daha fazla kurumsallaşmasıyla mümkün olabilecektir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma içerisinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları, akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, bu çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, çalışmanın özgün olduğunu bildiririm. Aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Bu çalışma tek yazar tarafından hazırlanarak ortaya konulmuştur.

Çıkar Beyanı

Bu çalışmanın hazırlanmasında çıkar çatışması yaşanacak herhangi bir durum bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Biao, I., J. Esaete ve J. Oonyu (2013). "The Role of Building Learning Cities in the Rejuvenation of Africa". *International Review of Education*, 59 (4), 469–488.
- Bilgehane (2023). *Biz Kimiz?*. <https://bilgehane.konya.bel.tr/WEBPortal/Sayfa/1/biz-kimiz-6>, (03.07.2023).
- Carrillo, F. J. (2002). "Capital Systems: Implications for A Global Knowledge Agenda". *Journal of Knowledge Management*, 6 (4), 379–399.
- Creswell, J. W. ve J. D. Creswell (2021). *Araştırma Tasarımı: Nitel, Nicel ve Karma Yöntem Yaklaşımları*. (Çev. E. Karadağ). Ankara: Nobel Yayınevi.
- CISCO (2010). *The Learning Society. Cisco Systems White Paper*. https://www.cisco.com/c/dam/en_us/about/citizenship/socio-economic/docs/LearningSociety_WhitePaper.pdf, (03.07.2023)

- Coffield, F. (1998). "A Tale of Three Little Pigs: Building the Learning Society with Straw". *Evaluation and Research in Education*, 12 (1), 44-58.
- Delors, J., I. A. Mufti, I. Amagi, R. Carneiro, F. Chung, B. Geremek, vd. (1996). *Learning: The Treasure Within*. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-First Century. Paris: UNESCO Publishing.
- Elfert, M. (2013). "Six Decades of Educational Multilateralism in A Globalising World: The History of the UNESCO Institute in Hamburg". *International Review of Education*, 59, 263-287. <https://doi.org/10.1007/s11159-013-9361-5>
- Etzkowitz, H. ve M. Klofsten (2005). "The Innovating Region: Toward A Theory of Knowledge-Based Regional Development". *R and D Management*, 35 (3), 243-255.
- European Commission (2001). *Making A European Area of Lifelong Learning A Reality*. Communication from the Commission. COM/2001/678, Brussels.
- European Council (2000). *Lisbon European Council, 23 and 24 March 2000*. Presidency Conclusions.
- European Council (2001). *Stockholm European Council 23-24 March 2001*. Presidency Conclusions and Annexes.
- Faure, E., F. Herrera, A. Kaddoura, H. Lopes, A. V. Petrovsky, M. Rahnema, vd. (1972). *Learning To Be: The World of Education Today and Tomorrow*. Report of the International Commission on the Development of Education, Paris: UNESCO Publishing.
- KARSEM (2021). *Eğitimler – Eğitim programlarımız*. KTO Karatay Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi. <https://karsem.com.tr/egitimler>, (11.05.2023)
- Keep, E. ve K. Mayhew (1996). "Towards A Learning Society: Definition and Measurement". *Policy Studies*, 17 (3), 215-232.
- Knight, R. V. (1995). "Knowledge-Based Development: Policy and Planning Implications for Cities". *Urban Studies*, 32 (2), 225-260.
- KOMEK (b.t.-a). *Hakkımızda*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. <https://komek.org.tr/page.php?PageID=2&SubPageID=30&lng=tr>, (21.04.2023)
- KOMEK (b.t.-b). *ASEM - Aile sanat ve eğitim merkezi*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. <https://komek.org.tr/page.php?PageID=11&SubPageID=24&lng=tr>, (11.02.2023)
- KOMEK (b.t.-c). *KOMEK Uzaktan Eğitim*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. <https://komek.org.tr/page.php?PageID=11&SubPageID=20&lng=tr>, (12.02.2023)
- KOMEK (b.t.-d). *Genç KOMEK*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. <https://komek.org.tr/page.php?PageID=11&SubPageID=6&lng=tr>, (16.02.2023)
- KOMEK (b.t.-e). *KOMEK Akademi Merkezleri*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. <https://komek.org.tr/page.php?PageID=54&SubPageID=60&lng=tr>, (18.02.2023)

- KOMEK (b.t.-f). *Alanlarımız*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. <https://komek.org.tr/alanlar.php?lng=tr>, (17.02.2023)
- KOMEK (b.t.-g). *Projeler*. Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları. <https://komek.org.tr/page.php?PageID=19&SubPageID=39&lng=tr>, (19.02.2023)
- KOMEK Konya (2022, Temmuz 19). *Genç KOMEK İle Her Şey Mümkün / Gençlere Özel* [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=zcgzHoFOLHI>, (11.03.2023)
- KOMEK Pazarı (2022). *Hakkımızda*. <https://www.komekpazari.com/komek-pazari-kurumsal>, (12.03.2023)
- KONSEM (2023). *Güncel Eğitim Programları – Duyurular*. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi. <https://www.erbakan.edu.tr/konsem/duyurular>, (11.03.2023)
- Konya Büyükşehir Belediyesi (2023). *2023 Bahar Dönemi Kayıtlarına Hoş Geldiniz*. https://basvuru.konya.bel.tr/komek/kayit_23/, (14.03.2023)
- KTUNSEM (2022). *Eğitimlerimiz*. Konya Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi. https://ktunsem.ktun.edu.tr/Educations/tum-egitimlerimiz_1, (15.03.2023)
- Laszlo, K. C. ve A. Laszlo (2007). “Fostering A Sustainable Learning Society Through Knowledge-Based Development”. *Systems Research and Behavioral Science*, 24, 493-503.
- Longworth, N. (1999). *Making Lifelong Learning Work: Learning Cities for A Learning Century*. London: Kogan Page.
- Longworth, N. (2006). *Learning Cities, Learning Regions, Learning Communities: Lifelong Learning and Local Government*. New York, USA: Routledge.
- Németh, B. (2019). “Learning Cities: Participatory-Focused Community Development in Adult and Lifelong Education”. *Sisyphus Journal of Education*, 7 (2), 9-23.
- Neuman, W. L. (2014). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar* (Çev. S. Özge). Ankara: Yayın Odası.
- OECD (1996). *Lifelong Learning for All: Meeting of the Education Committee at Ministerial Level*. Paris: OECD.
- OECD (2001). *Lifelong Learning for All: Policy Directions*. Education Policy Analysis. Paris: OECD.
- Osborne, M., P. Kearns ve J. Yang (2013). “Learning Cities: Developing Inclusive, Prosperous and Sustainable Urban Communities”. *International Review of Education*, 59 (4), 409–423.
- Schuetze, H. G. (2006). “International Concepts and Agendas of Lifelong Learning”. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 36 (3), 289-306.
- SELÇUKSEM (2022). *Eğitimlerimiz*. Selçuk Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi. <https://selcuksem.selcuk.edu.tr/Educations>, (17.03.2023)
- TAGSEM (b.t.). *Eğitimlerimiz*. Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi. <https://tagsem.gidatarim.edu.tr/egitimlerimiz>, (15.03.2023)

- Torlak, S. E. ve T. Söyleyici (2022). "UNESCO Öğrenen Kentler Ağı Çerçevesinde Küresel Ağların Kentsel Kalkınmaya Katkısı". *International Conference on Eurasian Economies*, 20-22 September 2022, Baku, Azerbajjan.
- TÜİK (2022). *Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2021*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayal%C4%B1-N%C3%BCfus-Kay%C4%B1t-Sistemi-Sonu%C3%A7lar%C4%B1-2021-45500&dil=1>, (11.03.2023)
- UIL (2015a). *UNESCO Global Network of Learning Cities - Guiding Documents*. Hamburg, Germany: UNESCO Institute for Lifelong Learning.
- UIL (2015b). "Conference Report: Building Sustainable Learning Cities". *2nd International Conference on Learning Cities*, 28–30 September 2015, Mexico City.
- UIL (2017). *The Hangzhou Statement of The Members of The UNESCO Global Network of Learning City*. UNESCO Institute for Lifelong Learning. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000258899>, (19.02.2023)
- UIL (2022a). *History of The Institute*. UNESCO Institute for Lifelong Learning. <https://www.uil.unesco.org/en/unesco-institute/history>, (18.02.2023)
- UIL (2022b). *UNESCO Global Network of Learning Cities*. UNESCO Institute for Lifelong Learning. <https://www.uil.unesco.org/en/learning-cities>, (19.02.2023)
- UIL (2023). *UNESCO Learning City Award*. UNESCO Institute for Lifelong Learning. <https://www.uil.unesco.org/en/learning-cities/unesco-learning-city-award>, (19.02.2023)
- UIL (b.t.). *UNESCO Global Network of Learning Cities*. UNESCO Institute for Lifelong Learning. <https://uil.unesco.org/lifelong-learning/learning-cities>, (19.02.2023)
- UTMK (2017). *UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağı Bilgilendirme Sunumu (15 Mart 2017)*. UNESCO Türkiye Milli Komisyonu, https://www.unesco.org.tr/Content_Files/Content/Programlar/osabsunum.pdf, (20.02.2023)
- UTMK (2022). *UNESCO Öğrenen Şehirler Küresel Ağı*, <https://www.unesco.org.tr/Pages/87/128/UNESCO-%C3%96%C4%9Frenen-%C5%9Eehirler-K%C3%BCresel-A%C4%9F%C4%B1>, (19.02.2023)
- United Nations (2015). *Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development*, A/RES/70/1.
- WSF (2003). "Knowledge and Society: Knowledge Based Society". *World Science Forum*, Budapest, 8-10 November 2003. <http://www.sciforum.hu/previous-fora/2003/permanent-update/knowledge-based-society.html>, (21.02.2023)
- Yang, J. (2012). "An Overview of Building Learning Cities as A Strategy for Promoting Lifelong Learning". *Journal of Adult and Continuing Education*, 18 (2), 97–113.

EXTENDED ABSTRACT

The dynamics that direct urban life in today's world highlight knowledge, learning and innovation. Societies and cities develop through the production and dissemination of knowledge. Information and communication technologies provide a great advantage in global competition as they support urban and social development. However, an inclusive urban and social environment is not always built. A lifelong learning society structure is important to increase community interaction, social inclusion, and social participation of individuals. Cities are the first places that come to mind at the point where society and the understanding of lifelong learning meet. Cities, which are the closest administrations to the people, should empower their citizens against social, economic, and environmental problems. For the knowledge-based development of urban citizens, education and learning opportunities should be widespread and accessible.

Lifelong learning forms the basis of sustainable social, economic, and environmental development. Lifelong learning and the learning society are vital to individual empowerment and sustainable development. National governments are mainly responsible for building learning societies, but commitments at the local level are also required. For this reason, the idea of a learning society should be disseminated primarily in cities, settlements, and the smallest communities. Therefore, the concepts of learning society, learning community, learning city, learning town, and even learning region are frequently encountered in the literature.

Lifelong learning is taking one's learning activity beyond the externally drawn boundaries such as age, gender, place, and time, methods determined for everyone, and formal education. Today, it is accepted that educating and learning should not be limited to childhood and youth and should continue at all ages and in all areas of life. Social and cultural values, production and sharing processes, management, and policy principles of the modern era are changing rapidly. In order to keep up with this change and participate actively in the processes, individuals need to be able to learn and access knowledge. It is necessary for individuals to develop their knowledge, skills, and competencies to benefit from the employment, career, entrepreneurship, and interaction opportunities offered by knowledge-based development and to take a more active role in social life. Individuals who stay away from or cannot access the knowledge and innovations of business and working life face social exclusion.

For individuals to adopt the idea of lifelong learning and to form a learning society, cities must be organized around this idea. The importance of knowledge and information resources in social development is increasing day by day. The fact that development is increasingly based on knowledge also highlights the roles of cities regarding knowledge and education. Cities should act with the principle of lifelong learning and offer equal and inclusive, innovative, and non-formal education and learning opportunities to their citizens of all ages and educational levels. A learning society is a society that has adopted the idea of lifelong learning, where citizens can live in social and economic welfare thanks to knowledge and learning. A learning city is a city that prepares its citizens for such a society and provides them with equal opportunities to develop their knowledge, skills, and potential.

In terms of population, the population of Konya, Turkey's sixth-largest city, is 2,277,017 according to national statistics published in February 2022. In Konya, which has 31 districts, there are 32 municipalities together with the metropolitan municipality. Konya, which joined the UNESCO Global Network of Learning Cities in 2017, became the second learning city in Turkey. The applicant to the network was the Konya Metropolitan Municipality, which fulfilled the criteria step by step and obtained membership. Since its jurisdiction covers the whole province, learning in the city and lifelong learning activities must be carried out not only in the big city center but also in the connected districts.

When lifelong learning is mentioned in Konya, Konya Metropolitan Municipality Vocational Courses (KOMEK) come to mind. KOMEK has an important place for lifelong learning and knowledge-based development of society in the learning city of Konya. The fact is that KOMEK has become widespread throughout the province with the diversity of its pieces of training and its organization that extends to all districts. KOMEK, which started its activities with a training center in 2004, provides training and courses suitable for all ages and education levels with the aim of increasing social welfare and the quality of life of society and with the idea of lifelong learning. In this way, it is aimed to provide individuals with problem-solving, rational, and scientific thinking skills, to reveal individual potentials and to evaluate their abilities, to increase professional competence and artistic interest, and develop learning and communication skills about business and life.

Known as an education and culture city, Konya joined the UNESCO GNLC in 2017. Naturally, after joining this network, a more systematic and successful line has been achieved. The data already obtained show this. However, Konya Metropolitan Municipality has been providing training and courses for the citizens for years. There is intense participation in these training programs from many segments of society. In Konya, which has a wider geographical area than some countries, there are training centers affiliated with KOMEK even in the farthest districts. In these centers, training is given in many different professional fields and branches. Anyone living in Konya can attend these free training courses. In addition to training for women, children, and youth, KOMEK provides language and vocational courses for social inclusion, social cohesion, and individual empowerment for people who have difficulty participating in social life, disadvantaged groups, refugees, and immigrants. In this way, it serves the objectives of the learning city to realize social and economic welfare and sustainable development and to ensure equality and inclusiveness in education.

Konya Metropolitan Municipality demonstrates a strong political determination regarding the learning city and lifelong learning. It puts a lot of effort and resources into spreading the idea of lifelong learning among its citizens. Konya has made progress in providing the basic features of the learning city. It has shown great improvement in criteria such as the dissemination of lifelong learning in the workplace, equitable and inclusive learning, the use of modern learning technologies, and the achievement of quality learning in families and communities.